

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EU) Nr. 233/2014

af 11. marts 2014

om oprettelse af et instrument til finansiering af udviklingssamarbejde for perioden 2014-2020

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION
HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 209, stk. 1, og artikel 212, stk. 2,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af forslaget til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget ⁽¹⁾

efter den almindelige lovgivningsprocedure ⁽²⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Denne forordning er en del af Unionens politik for udviklingssamarbejde og udgør et af de instrumenter, der yder støtte til Unionens eksterne politikker. Den erstatter Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1905/2006 ⁽³⁾, som fandt anvendelse indtil den 31. december 2013.

(2) Fattigdomsbekæmpelse er fortsat det primære mål for Unionens udviklingspolitik som fastlagt i afsnit V, kapitel 1, i traktaten om Den Europæiske Union (TEU) og i afsnit III, kapitel 1, i femte del af traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) og i overensstemmelse med MDG-målene og andre internationalt aftalte udviklingsforpligtelser og andre mål, som Unionen og medlemsstaterne har accepteret inden for rammerne af De Forenede Nationer (FN) og andre kompetente internationale fora.

(3) Fælleserklæringen fra Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen om »den europæiske konsensus om udvikling« ⁽⁴⁾ (»den europæiske konsensus«), og aftalte ændringer heraf, udgør de overordnede politiske rammer, retningslinjerne og fokus for gennemførelsen af denne forordning.

(4) EU-bistanden bør over tid bidrage til at reducere afhængigheden af bistand.

(5) Unionens optræden på den internationale scene skal bygge på de principper, der har ligget til grund for dens egen oprettelse, udvikling og udvidelse, og som den tilstræber at fremme i den øvrige verden, dvs. demokrati, retsstatsprincippet, menneskerettighedernes og de grundlæggende rettigheders universalitet og udelelighed, respekt for den menneskelige værdighed, principperne om lighed og solidaritet samt respekt for grundsætningerne i FN's pagt og folkeretten. Unionen skal forsøge at skabe opbakning til og styrke disse principper i partnerlandene, — territorierne og -regionerne gennem dialog og samarbejde. Unionen viser ved at forfølge disse principper sin merværdi som aktør inden for udviklingspolitikker.

(6) Unionen bør ved gennemførelsen af denne forordning, og navnlig i programmeringsprocessen, lægge behørig vægt på de prioriteter, mål og benchmarks inden for menneskerettigheder og demokrati, som Unionen har fastlagt for partnerlandene, navnlig dens landestrategier for menneskerettigheder.

(7) Respekt for menneskerettighederne, de grundlæggende frihedsrettigheder, fremme af retsstatsprincippet, de demokratiske principper, gennemsigtighed, god regeringsførelse, fred og stabilitet samt ligestilling mellem mænd og kvinder er afgørende for partnerlandenes udvikling, og disse emner bør integreres i Unionens udviklingspolitik, navnlig i programmeringen og i aftaler med partnerlandene.

(8) Bistandseffektivitet, øget gennemsigtighed, samarbejde og komplementaritet samt bedre harmonisering, tilpasning til partnerlandene såvel som koordinering af procedurer, både mellem Unionens og medlemsstaterne og i forholdet til andre donorer og udviklingsaktører, er afgørende for at sikre bistandens konsekvens og relevans og samtidig nedringe de omkostninger, som partnerlandene bærer. Unionen er gennem sin udviklingspolitik opsat på at følge konklusionerne i den erklæring om bistandseffektivitet, som blev vedtaget af højniveauforummet om bistandseffektivitet i Paris den 2. marts 2005, Accrahandlingsplanen, som blev vedtaget den 4. september 2008, og den opfølgende erklæring, som blev vedtaget i Busan den 1. december 2011. Disse forpligtelser har ført til, at

⁽¹⁾ EUT C 391 af 18.12.2012, s. 110.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets holdning af 11.12.2013 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets afgørelse af 11.3.2014.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1905/2006 af 18. december 2006 om oprettelse af et instrument til finansiering af udviklingssamarbejde (EUT L 378 af 27.12.2006, s. 41).

⁽⁴⁾ EUT C 46 af 24.2.2006, s. 1.

Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer, forsamlet i Rådet, har vedtaget en række konklusioner, bl.a. EU-adfærdskodeksen om komplementaritet og arbejdsdeling i udviklingspolitik og den operationelle ramme for bistandseffektivitet. Indsatsen og procedurerne vedrørende målet om fælles programmering bør styrkes.

(9) Unionens bistand bør støtte den fælles EU-Afrika-strategi, der blev vedtaget på EU-Afrika-topmødet den 8.-9. december 2007 i Lissabon, og efterfølgende ændringer heraf og tilføjelser hertil på grundlag af den fælles vision og fælles principper og mål, der underbygger det strategiske partnerskab mellem Afrika og Unionen.

(10) Unionen og medlemsstaterne bør fremme overensstemmelsen, koordineringen og komplementariteten mellem deres respektive politikker for udviklingssamarbejde, især ved at imødekomme partnerlandenes og -regionernes prioriteter på nationalt niveau og regionalt niveau. For at sikre, at Unionens og medlemsstaternes politik for udviklingssamarbejde komplementerer og styrker hinanden, og for at sikre en omkostningseffektiv levering af bistanden og samtidig undgå overlapninger og huller, er det både presserende og hensigtsmæssigt at fastsætte fælles programmeringsprocedurer, som bør anvendes, når det er muligt og relevant.

(11) Unionens politik og internationale indsats inden for udviklingssamarbejde er styret af MDG-målene, såsom udryddelsen af ekstrem fattigdom og sult, og enhver efterfølgende ændring heraf, og af de udviklingsmål, -principper og -forpligtelser, som Unionen og medlemsstaterne har godkendt, bl.a. i forbindelse med deres samarbejde i FN og andre kompetente internationale fora på udviklingssamarbejdsområdet. Unionens politik og internationale indsats er ligeledes styret af dens forpligtelser og tilsagn vedrørende menneskerettigheder og udvikling, herunder verdenserklæringen om menneskerettigheder, den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder, den internationale konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder, konventionen om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder, FN's konvention om barnets rettigheder og FN's erklæring om retten til udvikling.

(12) Unionen er fast besluttet på, at ligestilling mellem mænd og kvinder skal betragtes som en menneskeret, et spørgsmål om social retfærdighed og en central værdi i Unionens udviklingspolitik. Ligestilling mellem mænd og kvinder er centralt for indfrielsen af alle MDG-målene. Den 14. juni 2010 tilsluttede Rådet sig EU's handlingsplan 2010-2015 om ligestilling og styrkelse af kvinders position i udviklingssamarbejdet.

(13) Unionen bør som et prioritets spørgsmål fremme en samlet tilgang i forbindelse med kriser, katastrofer og konfliktfyldte og skrøbelige situationer, bl.a. i overgangsperioder og efter kriser. Tilgangen bør navnlig bygge på Rådets konklusioner af 19. november 2007 om EU's respons på struktursvaghed og konklusionerne vedtaget af Rådet og repræsentanterne for medlemsstaternes regeringer forsamlet i Rådet ligeledes af 19. november 2007 om sikkerhed og udviklingsamt bygge på Rådets konklusioner af 20. juni 2011 om konfliktforebyggelse samt senere konklusioner på området.

(14) Navnlig i de situationer, hvor behovet er mest presserende, og fattigdommen er både mest omfattende og dybest, bør Unionens støtte gears til at styrke landenes og deres befolkningers modstandskraft over for alvorlige hændelser. Dette bør ske gennem en passende kombination af tilgange, tiltag og instrumenter, idet det navnlig sikres, at de sikkerhedsorienterede, humanitære og udviklingsmæssige tilgange er velafbalancerede, sammenhængende og effektivt koordineret, så de dermed sammenkobler nødhjælp, rehabilitering og udvikling.

(15) EU-bistanden bør have fokus på de områder, hvor den har størst virkning, i lyset af Unionens evne til at handle på globalt plan og til at imødegå globale udfordringer — såsom fattigdomsbekæmpelse, bæredygtig og inklusiv udvikling og fremme af demokrati, god regeringsførelse, menneskerettigheder og retsstaten i hele verden, dens langvarige og stabile engagement inden for udviklingsbistand og dens koordinerende rolle i forholdet til medlemsstaterne. For at sikre en sådan virkning bør differentieringsprincippet ikke kun anvendes i forbindelse med tildeling af midler, men også i forbindelse med programmeringen, for at sikre, at det bilaterale udviklingssamarbejde er målrettet de partnerlande, som er i størst nød, bl.a. skrøbelige stater og meget sårbare stater, og som har begrænset mulighed for adgang til andre finansieringskilder til støtte for deres egen udvikling. Unionen bør indgå nye partnerskaber med lande, som ikke længere kan deltage i bilaterale bistandsprogrammer, navnlig på grundlag af regionale og tematiske programmer under disse instrumenter og andre tematiske instrumenter til finansiering af Unionens optræden udadtil, navnlig partnerskabsinstrumentet for samarbejde med tredjelande som oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 234/2014 ⁽¹⁾ (»partnerskabsinstrumentet«).

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 234/2014 af 11 marts 2014 om oprettelse af et partnerskabsinstrument for samarbejde med tredjelande (se side 77 i denne EUT).

- (16) Unionen bør tilstræbe den mest effektive anvendelse af de ressourcer, der er til rådighed, for at optimere virkningen af sin optræden udadtil. Dette bør ske gennem en omfattende strategi for hvert land baseret på sammenhæng og komplementaritet mellem Unionens instrumenter for optræden udadtil samt skabelse af synergier mellem dette instrument, andre instrumenter til finansiering af Unionens optræden udadtil og andre af Unionens politikker. Dette bør endvidere føre til gensidig styrkelse af de programmer, der iværksættes i henhold til instrumenterne til finansiering af optræden udadtil. Samtidig med at Unionen tilstræber en overordnet konsekvens i sine foranstaltninger udadtil i overensstemmelse med artikel 21 i TEU, skal den sikre en sammenhængende politik på udviklingsområdet som krævet i artikel 208 i TEUF.
- (17) Samtidig med at respektere princippet om en kohærent udviklingspolitik bør denne forordning muliggøre en større sammenhæng mellem Unionens politikker. Den bør give mulighed for at sikre fuld afstemning med partnerlandene og -regionerne ved — når det er muligt — at anvende nationale udviklingsplaner eller lignende omfattende udviklingsdokumenter vedtaget under inddragelse af berørte nationale og regionale organer som basis for programmeringen af Unionens indsats. Den bør endvidere fremme en bedre koordinering blandt donorerne, især mellem Unionen og medlemsstaterne, gennem fælles programmering.
- (18) I en globaliseret verden bliver forskellige interne EU-politikker på områder såsom miljø, klimaændringer, fremme af vedvarende energi, beskæftigelse (herunder ordentligt arbejde til alle), ligestilling mellem mænd og kvinder, energi, vand, transport, sundhed, uddannelse, retlige anliggender og sikkerhed, kultur, forskning og innovation, informationssamfund, migration, landbrug og fiskeri i stigende grad en del af Unionens optræden udadtil.
- (19) En strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst, der omfatter vækstmønstre, der fremmer social, økonomisk og territorial samhørighed og giver de fattige mulighed for at øge deres bidrag til og udbytte af den nationale velstand, understreger, at Unionen i sine interne og eksterne politikker er opsat på at fremme intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst ved at koordinere tre søjler, nemlig den økonomiske, sociale og miljømæssige søjle.
- (20) Bekæmpelse af klimaændringer og miljøbeskyttelse er nogle af de største udfordringer, som Unionen og udviklingslandene står over for, og hvor der er et presserende behov for nationale og internationale tiltag. Denne forordning bør derfor bidrage til målet om, at mindst 20 % af Unionens budget går til opbygningen af kulstof-fattige og klimaresistente samfund, og mindst 25 % af midlerne under programmet vedrørende globale almene goder og udfordringer fastsat i denne forordning bør gå til klima- og miljøtiltag. Der bør, når det er muligt, sikres et samspil mellem tiltag på disse områder for at styrke virkningen.
- (21) Denne forordning bør give Unionen mulighed for at bidrage til opfyldelsen af Unionens fælles forpligtelse til at levere fortsat støtte til menneskelig udvikling for at forbedre folks liv. Mindst 25 % af midlerne under programmet vedrørende globale almene goder og udfordringer bør i den henseende gå til dette udviklingsområde.
- (22) Mindst 20 % af bistanden i medfør af denne forordning, bør rettes mod grundlæggende sociale ydelser med fokus på sundhed og uddannelse såvel som mod uddannelse på sekundærtrinnet, idet det samtidig erkendes, at en grad af fleksibilitet må være normen, f.eks. i tilfælde, hvor ekstraordinær bistand indgår. Oplysninger vedrørende overholdelse af dette krav bør medtages i den årlige rapport, der er omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 236/2014 ⁽¹⁾.
- (23) Ifølge FN's Istanbulhandlingsprogram for de mindst udviklede lande for årtiet 2011-2020 er de mindst udviklede lande forpligtet til at indarbejde handels- og handelskapacitetsopbyggende politikker i deres nationale udviklingsstrategier. Endvidere nåede ministrene på den ottende ministerkonference i Verdenshandelsorganisationen (WTO) afholdt i Geneve den 15.-17. december 2011 til enighed om efter 2011 at bibeholde Aid for Trade-niveauer, der som minimum afspejler gennemsnittet for perioden 2006-2008. Bedre og mere målrettet Aid for Trade og fremme af handelen er nødt til at ledsage disse bestræbelser.
- (24) Tematiske programmer bør fortrinsvis støtte udviklingslande, men nogle modtagerlande samt de oversøiske lande og territorier (OLT'er), der ikke opfylder de krav, OECD's Komité for Udviklingsbistand (OECD/DAC) har opstillet for at kunne definere dem som modtagere af officiel udviklingsbistand (ODA), men som er omfattet af artikel 1, stk. 1, litra b), bør også kunne deltage i tematiske programmer på de betingelser, der er fastsat i denne forordning.
- ⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 236/2014 af 11. marts 2014 om fastlæggelse af fælles regler og procedurer for gennemførelse af instrumenterne til finansiering af Unionens optræden udadtil (se side 95 i denne EUT).

- (25) De nærmere detaljer vedrørende samarbejdsområderne og tilpasninger af finansielle bevillinger pr. geografisk område og samarbejdsområde udgør ikkevæsentlige elementer af denne forordning. Derfor bør Kommissionen tildes beføjelse til at vedtage retsakter i overensstemmelse med artikel 290 i TEUF i forbindelse med ajourføring af disse elementer af denne forordnings bilag, der fastsætter de nærmere detaljer vedrørende samarbejdsområder under geografiske og tematiske programmer og de vejledende finansielle bevillinger pr. geografisk område og samarbejdsområde. Det er særlig vigtigt, at Kommissionen i sit forberedende arbejde gennemfører passende høringer, bl.a. af eksperter. Kommissionen bør i forbindelse med forberedelsen og udarbejdelsen af delegerede retsakter sørge for, at relevante dokumenter fremsendes til Europa-Parlamentet og Rådet samtidig, rettidigt og på passende vis.
- (26) For at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af denne forordning bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser vedrørende strategidokumenter og flerårige vejledende programmer som omhandlet i denne forordning. Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 ⁽¹⁾.
- (27) Under hensyn til disse gennemførelsesretsakters karakter, navnlig deres politiske karakter og budgetmæssige konsekvenser, bør undersøgelsesproceduren i princippet anvendes i forbindelse med deres vedtagelse, undtagen i tilfælde af foranstaltninger af begrænset finansiell betydning.
- (28) Kommissionen bør i behørigt begrundede tilfælde, hvor der af særligt hastende årsager kræves en hurtig indsats fra Unionens side, vedtage gennemførelsesretsakter, der finder anvendelse umiddelbart.
- (29) Der er fastsat fælles regler og procedurer for gennemførelse af instrumenterne til finansiering af Unionens optræden udadtil i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 236/2014.
- (30) Rådets afgørelse 2010/427/EU fastsætter, hvordan Tjenesten for EU's Optræden Udadtil skal tilrettelægges og fungere ⁽²⁾.
- (31) Målene for denne forordning kan ikke i tilstrækkelig grad

opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af handlingens omfang bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i TEU. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne forordning ikke videre end, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.

- (32) Denne forordning fastlægger en finansieringsramme for hele dens anvendelsesperiode, der skal udgøre det primære referencebeløb, jf. punkt 17 i den interinstitutionelle aftale af 2. december 2013 mellem Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen om budgetdisciplin, om samarbejde på budgetområdet og om forsvarlig økonomisk forvaltning ⁽³⁾, for Europa-Parlamentet og Rådet under den årlige budgetprocedure.
- (33) Det er hensigtsmæssigt at afstemme varigheden af denne forordning med varigheden af Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 1311/2013 ⁽⁴⁾. Denne forordning bør derfor anvendes fra den 1. januar 2014 til den 31. december 2020 —

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

AFSNIT I

GENERELLE BESTEMMELSER

Artikel 1

Emne og anvendelsesområde

1. Denne forordning opretter et instrument »instrumentet for udviklingssamarbejde« eller »DCI« i henhold til hvilket Unionen kan finansiere:

- a) geografiske programmer, der skal støtte udviklingssamarbejdet med de udviklingslande, som er opført på den af OECD/DAC fastsatte liste over modtagere af ODA, undtagen:
- i) de lande, der har undertegnet partnerskabsaftalen mellem på den ene side medlemmerne af Gruppen af Stater i Afrika, Vestindien og Stillehavet og på den anden side Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater, som blev undertegnet den 23. juni 2000 i Cotonou ⁽⁵⁾, bortset fra Sydafrika
- ii) de lande, der er berettiget til støtte fra Den Europæiske Udviklingsfond

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser (EUT L 55 af 28.2.2011, s. 13).

⁽²⁾ Rådets afgørelse 2010/427 af 26. juli 2010 om, hvordan Tjenesten for EU's Optræden Udadtil skal tilrettelægges og fungere (EUT L 201 af 3.8.2010, s. 30).

⁽³⁾ EUT C 373 af 20.12.2013, s. 1.

⁽⁴⁾ Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 1311/2013 af 2. december 2013 om fastlæggelse af den flerårige finansielle ramme for årene 2014-2020. (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 884).

⁽⁵⁾ EUT L 317 af 15.12.2000, s. 3.

- iii) de lande, der er berettiget til EU-støtte fra det europæiske naboskabsinstrument oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 232/2014 ⁽¹⁾ (»det europæiske naboskabsinstrument«)
- iv) modtagere, der er berettiget til EU-støtte fra instrumentet til førtiltrædelsesbistand oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 231/2014 ⁽²⁾ (»instrumentet til førtiltrædelsesbistand«).
- b) tematiske programmer, der er rettet mod udviklingsrelaterede globale almene goder og udfordringer og skal støtte civilsamsfundsorganisationer og lokale myndigheder i partnerlandene, jf. dette stykkes litra a), de lande, der er berettiget til EU-støtte fra instrumenterne nævnt i dette stykkes litra a), nr. i)-iii), samt de lande og territorier, der er omfattet af anvendelsesområdet i Rådets afgørelse 2013/755/EU ⁽³⁾.
- c) et panafrikansk program, der skal støtte det strategiske partnerskab mellem Afrika og Unionen og senere ændringer og tilføjelser hertil for at finansiere aktiviteter af tværregional, kontinental eller global karakter i og med Afrika.

2. I denne forordning forstås ved »region« en geografisk enhed, der omfatter mere end ét udviklingsland.

3. Landene og territorierne nævnt i stk. 1 benævnes i denne forordning »partnerlande« eller »partnerregioner« afhængigt af det relevante geografiske, tematiske eller panafrikanske program.

Artikel 2

Mål og støtteberettigelseskriterier

1. Inden for rammerne af principperne og målene for Unionens optræden udadtil og af den europæiske konsensus og aftalte ændringer hertil:

- a) er det primære mål med samarbejdet i henhold til denne forordning at nedbringe og på længere sigt udrydde fattigdom
- b) skal samarbejdet i henhold til denne forordning i overensstemmelse med dette primære mål nævnt i litra a) bidrage til:
 - i) at fremme bæredygtig økonomisk, social og miljømæssig udvikling og

- ii) at konsolidere og understøtte demokrati, retsstaten, god regeringsførelse, menneskerettigheder og de relevante principper i international ret.

Opnåelsen af de i første afsnit omhandlede mål måles ved hjælp af relevante indikatorer, herunder indikatorer for den menneskelige udvikling, navnlig MDG-mål 1 for litra a) og MDG-mål 1-8 for litra b) og efter 2015 andre indikatorer, som Unionen og medlemsstaterne er blevet enige om på internationalt niveau.

2. Samarbejdet i henhold til denne forordning skal bidrage til opnåelsen af de internationale forpligtelser og mål på udviklingsområdet, som Unionen har vedtaget, især MDG-målene og nye udviklingsmål efter 2015.

3. Tiltag i henhold til geografiske programmer udformes således, at de opfylder OECD/DAC's kriterier for ODA.

Tiltag i henhold til de tematiske og panafrikanske programmer udformes således, at de opfylder OECD/DAC's kriterier for ODA, medmindre:

- a) tiltaget vedrører et modtagerland eller -territorium, der ikke opfylder kriterierne som modtagerland eller -territorium af ODA i henhold til OECD/DAC, eller
- b) der med tiltaget gennemføres et globalt initiativ, en politisk EU-prioritet eller en international EU-forpligtelse eller et internationalt EU-tilsagn, jf. artikel 6, stk. 2, litra b) og e), og tiltaget ikke opfylder kriterierne for ODA.

4. Med forbehold af stk. 3, litra a), skal mindst 95 % af de forventede udgifter under de tematiske programmer og mindst 90 % af de forventede udgifter i henhold til det panafrikanske program opfylde OECD/DAC's kriterier for ODA.

5. Tiltag, der er omfattet af og berettiget til støtte i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 1257/96 ⁽⁴⁾, finansieres i princippet ikke i henhold til nærværende forordning, medmindre det i en kritesituation er nødvendigt for at sikre kontinuitet i samarbejdet frem mod etableringen af stabile udviklingsvilkår. I sådanne tilfælde skal der gøres en særlig indsats for at sikre, at humanitær nødhjælp, rehabilitering og udviklingsbistand er knyttet effektivt sammen.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 232/2014 af 11. marts 2014 om oprettelse af det europæiske naboskabsinstrument (se side 27 i denne EUT).

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 231/2014 af 11. marts 2014 om oprettelse af instrumentet til førtiltrædelsesbistand (IPA II) (se side 11 i denne EUT).

⁽³⁾ Rådets afgørelse 2013/755/EU af 25. november 2013 om de oversøiske landes og territoriers associering med Den Europæiske Union (»associeringsafgørelse«) (EUT L 344 af 19.12.2013, s. 1).

⁽⁴⁾ Rådets forordning (EF) nr. 1257/96 af 20. juni 1996 om humanitær bistand (EUT L 163 af 2.7.1996, s. 1).

Artikel 3

Almindelige principper

1. Unionen skal tilstræbe at fremme, udvikle og konsolidere de demokratiske principper, retsstaten og respekten for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder, som Unionen bygger på, gennem dialog og samarbejde med partnerlande og -regioner.

2. I forbindelse med gennemførelsen af denne forordning følges en differentieret fremgangsmåde blandt partnerlandene for at sikre et specifikt, skræddersyet samarbejde på grundlag af:

- a) disses behov baseret på kriterier, der omfatter befolkningstal, indkomst pr. indbygger, graden af fattigdom, indkomstfordeling og graden af menneskelig udvikling
- b) disses evne til at generere og få adgang til finansielle midler og disses evne til at anvende midlerne
- c) disses engagement og resultater baseret på kriterier og indikatorer, som f.eks. politiske, økonomiske og sociale fremskridt, ligestilling mellem mænd og kvinder, fremskridt med god regeringsførelse og menneskerettigheder samt effektiv anvendelse af bistanden, navnlig hvordan et land anvender sparsomme ressourcer til udvikling startende med egne ressourcer, og
- d) den potentielle virkning af EU-udviklingsbistand i partnerlande.

De lande, der er i størst nød, navnlig de mindst udviklede lande, lavindkomstlandene og lande, der er i krise, har været i krise eller befinder sig i en skrøbelig og udsat situation, gives højeste prioritet ved tildelingen af midler.

Der tages hensyn til kriterier såsom indekset for menneskelig udvikling, indekset for økonomisk sårbarhed og andre relevante indeks, herunder til måling af fattigdom og ulighed inden for landets grænser, med henblik på at støtte analysen og fastlæggelsen af, hvilke lande der er i størst nød.

3. Tværgående spørgsmål, der er fastlagt i den europæiske konsensus, integreres i alle programmer. Desuden integreres forebyggelse af konflikter, ordentligt arbejde og klimaændringer, hvor det er relevant.

De tværgående spørgsmål i første afsnit skal forstås at omfatte nedenstående aspekter, som kræver særlig opmærksomhed, hvis omstændighederne tilsiger det: ikkeforskelsbehandling, rettigheder for personer, der tilhører mindretal, handicappedes rettig-

heder, rettigheder for personer med livstruende sygdomme og andre sårbare grupper, grundlæggende arbejdsrettigheder og social inklusion, styrkelse af kvinders stilling, retsstaten, opbygning af parlamenternes og civilsamfundets kapacitet og fremme af dialog, deltagelse og forsoning samt institutionsopbygning, herunder på lokalt og regionalt plan.

4. Der skal i forbindelse med gennemførelsen af denne forordning sikres sammenhæng i udviklingspolitikken og overensstemmelse med andre områder af Unionens optræden udadtil og med andre relevante EU-politikker i overensstemmelse med artikel 208 i TEUF.

I den henseende baseres foranstaltninger, der finansieres i henhold til denne forordning, herunder foranstaltninger, der forvaltes af Den Europæiske Investeringsbank (EIB), på de udviklingssamarbejdspolitikker, der er fastlagt i instrumenter såsom aftaler, erklæringer og handlingsplaner mellem Unionen og de berørte partnerlande og regioner, og på Unionens relevante beslutninger, særlige interesser, politiske prioriteter og strategier.

5. Unionen og medlemsstaterne tilstræber regelmæssig og hyppig udveksling af oplysninger, bl.a. med andre donorer, og fremmer bedre donorkoordination og komplementaritet ved at arbejde hen imod en fælles flerårig programmering, der er baseret på partnerlandenes fattigdomsreduktion eller tilsvarende udviklingsstrategier. De kan iværksætte fælles tiltag, herunder fælles analyse af og fælles svar på disse strategier, og fastlægge prioriterede indsatssektorer og arbejdsdeling i landene ved hjælp af fælles missioner med inddragelse af alle donorerne og anvendelse af samfinansierede og delegerede samarbejdsordninger.

6. Unionen fremmer en multilateral tilgang til de globale udfordringer og samarbejder i denne forbindelse med medlemsstaterne. Hvis det er relevant, fremmer Unionen samarbejde med internationale organisationer og organer og andre bilaterale donorer.

7. Forbindelserne mellem Unionen og medlemsstaterne på den ene side og partnerlandene på den anden side skal bygge på og fremme de fælles værdier menneskerettighederne, demokratiet og retsstaten samt principperne om ejerskab og gensidig ansvarliggørelse.

Endvidere skal forbindelserne med partnerlandene tage hensyn til landenes engagement og resultater i forbindelse med gennemførelsen af internationale aftaler og aftaler med Unionen.

8. Unionen fremmer et effektivt samarbejde med partnerlandene og -regionerne i overensstemmelse med bedste internationale praksis. Den afpasser sin støtte efter deres nationale eller regionale udviklingsstrategier, reformpolitikker og procedurer, når det er muligt, og støtter demokratisk ejerskab samt national og gensidig ansvarlighed. Unionen fremmer i den henseende:

- a) en gennemsigtig udviklingsproces, som partnerlandet eller -regionen styrer og ejer, herunder fremme af lokal ekspertise
- b) en rettighedsbaseret tilgang, som omfatter alle menneskerettigheder, uanset om de er borgerlige og politiske eller økonomiske, sociale og kulturelle, med henblik på at indarbejde menneskerettighedsprincipper i gennemførelsen af denne forordning for at bistå partnerlandene med gennemførelsen af deres internationale forpligtelser vedrørende menneskerettigheder og støtte rettighedshaverne, idet der fokuseres på fattige og sårbare grupper, i at gøre deres rettigheder gældende
- c) styrkelse af befolkningernes stilling i partnerlandene, herunder brede og demokratiske tilgange til udvikling med inddragelse af alle samfundsgrupper i udviklingsprocessen og i den nationale og regionale dialog, herunder den politiske dialog. Der skal være særlig opmærksomhed på de respektive roller, der spilles af parlamenter, lokale myndigheder og civilsamfundet, bl.a. med hensyn til deltagelse, tilsyn og ansvarlighed
- d) effektive samarbejdsmetoder og -instrumenter, jf. artikel 4 i forordning (EU) nr. 236/2014, i overensstemmelse med OECD/DAC's bedste praksis, herunder anvendelse af innovative instrumenter såsom kombination af tilskud og lån og andre risikodelingsmekanismer i udvalgte sektorer og lande samt inddragelse af den private sektor, med behørig hensyntagen til spørgsmålene vedrørende gældsberedygtighed, antallet af sådanne mekanismer og kravet til systematisk vurdering af virkningen i overensstemmelse med målene i denne forordning, navnlig fattigdomsreduktion.

Alle programmer, foranstaltninger og samarbejdsmetoder og instrumenter tilpasses de særlige forhold i de enkelte partnerlande eller -regioner med fokus på programbaserede tilgange, formidlingen af forudsigelige bistandsmidler, mobilisering af private ressourcer, herunder fra den lokale private sektor, universel og ikkediskriminerende adgang til basale ydelser og udvikling og anvendelse af landesystemer

- e) mobilisering af indenlandske indtægter gennem styrkelse af partnerlandenes finanspolitik med det formål at begrænse fattigdommen og afhængigheden af bistand
- f) en større virkning af politikker og programmering gennem koordinering, overensstemmelse og harmonisering mellem

donorerne for at skabe synergier og begrænse overlapning og dobbeltarbejde, forbedre komplementariteten og støtte initiativer, der omfatter alle donorer, og

- g) koordinering i partnerlandene og -regionerne ved hjælp af vedtagne retningslinjer og principper for koordinering og bistandseffektivitet, der bygger på bedste praksis.
 - h) resultatbaserede tilgange til udvikling, herunder ved anvendelse af omfattende gennemsigtige og nationale resultatrammer, der i givet fald er baseret på internationalt fastsatte mål og indikatorer, f.eks. MDG-målene, med henblik på at evaluere og videreformidle udviklingsbistandens output, resultater og effekt.
9. Unionen støtter, hvis det er hensigtsmæssigt, samarbejde og dialog på bilateralt, regionalt og multilateralt plan, udviklingsdimensionen af partnerskabsaftaler og trepartssamarbejde. Unionen fremmer også syd-syd-samarbejde.

10. Kommissionen informerer og udveksler regelmæssigt synspunkter med Europa-Parlamentet.

11. Kommissionen udveksler oplysninger med civilsamfundet og lokale myndigheder med regelmæssige mellemrum.

12. Unionen udnytter og udveksler i forbindelse med sine udviklingssamarbejdsaktiviteter om nødvendigt medlemsstaternes reform- og overgangserfaringer og de indhøstede erfaringer.

13. EU-bistand i henhold til denne forordning må ikke anvendes til at finansiere anskaffelse af våben og ammunition eller til operationer med militær- eller forsvarsformål.

AFSNIT II

PROGRAMMER

Artikel 4

Gennemførelse af Unionens bistand

Unionens bistand gennemføres i overensstemmelse med forordning (EU) nr. 236/2014 via:

- a) geografiske programmer
- b) tematiske programmer bestående af:
 - i) et program vedrørende globale almene goder, og
 - ii) et program vedrørende civilsamfundsorganisationer og lokale myndigheder, og
- c) et panafrikansk program.

Artikel 5

Geografiske programmer

1. Unionens samarbejdsaktiviteter i henhold til denne artikel gennemføres for aktiviteter af national, regional, tværregional og kontinental karakter.

2. Et geografisk program omfatter samarbejde på relevante aktivitetsområder:

a) på regionalt plan med partnerlande, der omhandles i artikel 1, stk. 1, litra a), navnlig med henblik på at lette overgangen i lande, der viser stor og stigende ulighed, eller

b) på bilateralt plan:

i) med de partnerlande, der ikke hører til de mest velstående mellemindkomstlande på OECD/DAC's liste over udviklingslande, eller hvis bruttonationalprodukt ikke overstiger 1 % af det globale bruttonationalprodukt

ii) i særlige tilfælde, herunder med henblik på udfasning af udviklingsgavebistanden, kan der også indledes bilateralt samarbejde med et begrænset antal partnerlande, når dette er behørigt begrundet i overensstemmelse med artikel 3, stk. 2. Udfasningen finder sted i tæt samordning med andre donorer. Afslutningen af denne type samarbejde ledsages, når det er relevant, af en politisk dialog med de pågældende lande, hvor man fokuserer på behovene hos de fattigste og mest sårbare grupper.

3. Med henblik på at opfylde de mål, der er opstillet i artikel 2, skal geografiske programmer fastlægges på grundlag af de samarbejdsområder, der er omhandlet i den europæiske konsensus og senere aftalte ændringer og tilføjelser hertil, og de følgende samarbejdsområder:

a) menneskerettigheder, demokrati og god regeringsførelse:

i) menneskerettigheder, demokrati, og retsstaten

ii) ligestilling mellem mænd og kvinder, styrkelse af kvinders stilling og lige muligheder for kvinder

iii) offentlig forvaltning på centralt og lokalt niveau

iv) skattepolitik og administration

v) bekæmpelse af korruption

vi) civilsamfund og lokale myndigheder

vii) fremme og beskyttelse af børns rettigheder

b) inklusiv og bæredygtig vækst til støtte for menneskelig udvikling:

i) sundhed, uddannelse, social beskyttelse, beskæftigelse og kultur

ii) erhvervsklima, regional integration og verdensmarkederne

iii) bæredygtigt landbrug og fødevarer- og ernæringsikkerhed

iv) bæredygtig energi

v) forvaltning af naturressourcer, herunder land, skovbrug og vand

vi) klimaændringer og miljø

c) andre områder af betydning for udvikling:

i) migration og asyl

ii) sammenkobling af humanitær bistand og udviklingssamarbejde

iii) modstandsdygtighed og katastroforebyggelse

iv) udvikling og sikkerhed, herunder forebyggelse af konflikter.

4. Yderligere oplysninger vedrørende de i stk. 3 omhandlede samarbejdsområder findes i bilag I.

5. Unionen koncentrerer inden for hvert bilateralt program i princippet sin bistand om højst tre indsatsområder, som aftales med det pågældende partnerland, når det er muligt.

Artikel 6

Tematiske programmer

1. Tiltag, der gennemføres via tematiske programmer, skal tilføre en merværdi og komplementere og være sammenhængende med tiltag, der finansieres under geografiske programmer.

2. Mindst en af følgende betingelser gælder for programmeringen af tematiske tiltag:

a) EU-politiske mål i henhold til denne forordning kan ikke nås på en passende eller effektiv måde gennem geografiske programmer, herunder eventuelt hvor der ikke findes et geografisk program, eller hvor dette er blevet suspenderet, eller hvor der ikke er enighed med partnerlandet om tiltagene

b) tiltagene er rettet mod globale initiativer, der støtter internationalt fastsatte udviklingsmål eller globale almene goder og udfordringer

- c) tiltagene er af multiregional, multinational og/eller tværgående karakter,
- d) tiltagene gennemfører innovative politikker eller initiativer, der har til formål at informere om kommende tiltag
- e) tiltagene afspejler en EU-politisk prioritet eller en af Unionens internationale forpligtelser eller tilsagn af relevans for udviklingssamarbejdet.

3. Medmindre andet fastsættes i denne forordning, skal tematiske tiltag direkte gavne lande eller territorier, der angives i artikel 1, stk. 1, litra b), og gennemføres i disse lande eller territorier. Sådanne tiltag kan gennemføres uden for disse lande eller territorier, når det er den mest effektive metode til at opfylde målene i det pågældende program.

Artikel 7

Globale almene goder og udfordringer

1. Formålet med Unionens bistand i henhold til programmet vedrørende globale almene goder og udfordringer er at støtte tiltag på områder, der vedrører:

- a) miljø og klimaændringer
- b) bæredygtig energi
- c) menneskelig udvikling, herunder ordentligt arbejde, social retfærdighed og kultur
- d) fødevarer- og ernæringssikkerhed og bæredygtigt landbrug, og
- e) migration og asyl.

2. Yderligere oplysninger vedrørende de i stk. 1 omhandlede samarbejdsområder findes i bilag II, afsnit A.

Artikel 8

Civilsamfundsorganisationer og lokale myndigheder

1. Formålet med Unionens bistand i henhold til programmet vedrørende civilsamfundsorganisationer og lokale myndigheder skal være at styrke civilsamfundsorganisationer og lokale myndigheder i partnerlande og, hvis det fastsættes i denne forordning, i Unionen og hos de modtagere, der er støtteberettigede i henhold til forordning (EU) nr. 231/2014.

De tiltag, der skal finansieres, skal primært gennemføres af civilsamfundsorganisationer og lokale myndigheder. Hvis det er hensigtsmæssigt, for at sikre deres effektivitet kan tiltag gennemføres af andre aktører til fordel for de berørte civilsamfundsorganisationer og lokale myndigheder.

2. Yderligere oplysninger om samarbejdsområderne i denne artikel findes i bilag II, afsnit B.

Artikel 9

Det panafrikanske program

1. Formålet med Unionens bistand i henhold til det panafrikanske program er at støtte det strategiske partnerskab mellem Afrika og Unionen og senere ændringer hertil for at finansiere aktiviteter af tværregional, kontinental eller global karakter i og med Afrika.

2. Det panafrikanske program supplerer og er i overensstemmelse med andre programmer i henhold til denne forordning samt andre EU-instrumenter til finansiering af optræden udadtil, navnlig Den Europæiske Udviklingsfond og det europæiske naboskabsinstrument.

3. Yderligere oplysninger om samarbejdsområderne i denne artikel findes i bilag III.

AFSNIT III

PROGRAMMERING OG TILDELING AF MIDLER

Artikel 10

Generelle rammer

1. For geografiske programmer udarbejdes der flerårige vejledende programmer for partnerlande og -regioner på grundlag af et strategidokument, jf. artikel 11.

For tematiske programmer udarbejdes der flerårige vejledende programmer, jf. artikel 13.

De flerårige vejledende panafrikanske programmer udarbejdes som fastsat i artikel 14.

2. Kommissionen vedtager de i artikel 2 i forordning (EU) nr. 236/2014 omhandlede gennemførelsesforanstaltninger på grundlag af de programmeringsdokumenter, der er omhandlet i nærværende forordnings artikel 11, 13 og 14.

3. Unionens bistand kan også have form af foranstaltninger, som ikke er omhandlet i de i nærværende forordnings artikel 11, 13 og 14 nævnte programmeringsdokumenter, jf. artikel 2 i forordning (EU) nr. 236/2014.

4. Unionen og medlemsstaterne konsulterer hinanden på et tidligt tidspunkt i og gennem hele programmeringsprocessen for at fremme sammenhængen, komplementariteten og ensartetheden i deres samarbejde. Sådanne konsultationer kan føre til fælles programmering mellem Unionen og medlemsstaterne. Unionen konsulterer også andre donorer og udviklingsaktører, herunder repræsentanter for civilsamfundet, lokale myndigheder og andre gennemførende organer. Europa-Parlamentet underrettes.

5. Programmering i henhold til denne forordning skal tage behørigt hensyn til menneskerettigheder og demokrati i partnerlande.

6. Der er mulighed for ikke at afsætte en del af de midler, der fastsat ved denne forordning, til et bestemt formål for at sikre passende EU-respons i tilfælde af uforudsete omstændigheder, navnlig i skrøbelige situationer, kriser og situationer, som opstår efter en krise, samt gøre det muligt at synkronisere med partnerlandenes strategicyklusser og ændring af de vejledende finansielle tildelinger som følge af de revisioner, der udføres i medfør af artikel 11, stk. 5, artikel 13, stk. 2, og artikel 14, stk. 3. På grundlag af den efterfølgende fordeling eller omfordeling efter procedurerne i artikel 15 træffes der beslutning om anvendelsen af disse midler på et senere tidspunkt i overensstemmelse med forordning (EU) nr. 236/2014

Den del af midlerne, der for hver type program ikke afsættes til et bestemt formål, må ikke overstige 5 %, medmindre formålet er synkronisering og med undtagelse af lande, der omhandles i artikel 12, stk. 1.

7. Med forbehold af artikel 2, stk. 3, kan Kommissionen fastsætte en særlig finansiell tildeling for at hjælpe partnerlande og --regioner med at styrke samarbejdet med naboregioner i Unionens yderste periferi.

8. Enhver programmering eller revision af programmer, der finder sted efter offentliggørelsen af den midtvejsrevisionsrapport, der er omhandlet i artikel 17 i forordning (EU) nr. 236/2014, skal tage hensyn til rapportens resultater, konstateringer og konklusioner.

Artikel 11

Programmeringsdokumenter for geografiske programmer

1. Ved udarbejdelsen, gennemførelsen og revisionen af alle programmeringsdokumenter i denne artikel skal principperne om sammenhæng i udviklingspolitikken og bistandseffektivitet overholdes, dvs. principperne om demokratisk ejerskab, partnerskab, koordination, harmonisering, tilpasning til partnerlandets systemer eller regionale systemer, gennemsigtighed, gensidig ansvarlighed og resultatorientering, jf. artikel 3, stk. 4-8. Så vidt muligt synkroniseres programmeringsperioden med partnerlandets strategicyklusser.

Programmeringsdokumenterne for geografiske programmer, herunder fælles programmeringsdokumenter, udarbejdes i videst muligt omfang på grundlag af en dialog mellem Unionen, medlemsstaterne og det pågældende partnerland eller den

pågældende partnerskabsregion, herunder nationale og regionale parlamenter, og sker med inddragelse af civilsamfundet og lokale myndigheder og andre parter for at øge ejerskabet over processen og for at fremme støtten til nationale udviklingsstrategier, navnlig dem, der har sigte på fattigdomsbekæmpelse.

2. Strategidokumenter skal udarbejdes af Unionen til det pågældende partnerland eller den pågældende partnerregion for at skabe en sammenhængende ramme for udviklingssamarbejdet mellem Unionen og dette partnerland eller denne partnerregion, og de skal være i overensstemmelse med bestemmelserne i denne forordning vedrørende overordnede formål og kompetenceområder, mål, principper og politik.

3. Der kræves ikke strategidokumenter for:

- a) lande, der har en national udviklingsstrategi i form af en national udviklingsplan eller et lignende udviklingsdokument, som Kommissionen har godkendt som grundlag for det tilhørende flerårige vejledende program på tidspunktet for vedtagelsen af sidstnævnte dokument
- b) lande eller regioner, for hvilke der er udarbejdet et fælles rammedokument, som fastlægger en omfattende EU-strategi, herunder et specifikt kapitel om udviklingspolitik
- c) lande eller regioner, som Unionen og medlemsstaterne har vedtaget et fælles flerårigt programmeringsdokument for
- d) regioner, som har en strategi, der er vedtaget sammen med Unionen
- e) lande, hvor Unionen agter at synkronisere sin strategi med en ny national cyklus, der starter inden den 1. januar 2017; i sådanne tilfælde skal det flerårige vejledende program for interimperioden mellem den 1. januar 2014 og begyndelsen af den nye nationale cyklus indeholde Unionens respons for det pågældende land
- f) lande eller regioner, som modtager en tildeling af EU-midler i henhold til denne forordning på højst 50 000 000 EUR for perioden 2014-2020.

I de i første afsnit, litra b) og f), omhandlede tilfælde skal det flerårige vejledende program for det pågældende land eller den pågældende region indeholde Unionens udviklingsstrategi for landet eller regionen.

4. Strategidokumenterne underkastes en midtvejsrevision eller om nødvendigt en revision på ad hoc-grundlag, i givet fald efter principperne og procedurerne i de partnerskabs- og samarbejdsaftaler, der er indgået med det pågældende partnerland eller den pågældende partnerregion.

5. Der udarbejdes flerårige vejledende programmer for geografiske programmer for hvert af de lande eller hver af de regioner, som modtager en vejledende finansiel tildeling af EU-midler i henhold til denne forordning. Med undtagelse af de lande eller regioner, som er omhandlet i stk. 3, første afsnit, litra e) og f), udarbejdes disse dokumenter på grundlag af de strategidokumenter eller tilsvarende dokumenter, der er omhandlet i stk. 3.

I denne forordning kan det fælles flerårige programmeringsdokument, der er omhandlet i nærværende artikels stk. 3, første afsnit, litra c), betragtes som det flerårige vejledende program, såfremt det er i tråd med principperne og betingelserne i dette stykke, herunder en vejledende tildeling af midler, og med procedurerne i artikel 15.

I de flerårige vejledende programmer for geografiske programmer angives de indsatsområder, der er udvalgt med henblik på EU-finansiering, de specifikke mål, de forventede resultater, klare, specifikke og gennemsigtige resultatindikatorer, de vejledende finansielle tildelinger, både samlet set og pr. indsatsområde, og i givet fald bistandsformerne.

Kommissionen vedtager de flerårige vejledende finansielle tildelinger inden for hvert geografisk program i overensstemmelse med de almindelige principper i denne forordning, på grundlag af kriterierne i artikel 3, stk. 2, og under hensyntagen til de særlige vanskeligheder, som lande eller regioner, der er ramt af en krise, en konflikt eller en katastrofe eller er sårbare eller skrøbelige, står over for, samt under hensyntagen til de forskellige programmeres særlige karakter.

Hvis det er relevant, kan disse finansielle tildelinger ydes i form af en beløbsramme, og der er mulighed for ikke at afsætte en del af midlerne til et bestemt formål. Der kan ikke planlægges nogen vejledende finansielle tildelinger ud over perioden 2014-2020, medmindre de specifikt betinges af tilgængeligheden af ressourcer efter den periode.

De flerårige vejledende programmer for geografiske programmer kan om nødvendigt revideres, herunder med henblik på effektiv gennemførelse under hensyntagen til midtvejsrevisioner eller ad hoc-revisioner af det strategidokument, som de er baseret på.

Vejledende finansielle tildelinger, prioriteter, specifikke mål, forventede resultater, resultatindikatorer og i givet fald bistandsformer kan også tilpasses som følge af krisesituationer eller situationer efter en krise.

Sådanne revisioner bør omfatte behov samt tilsagn og fremskridt med hensyn til de aftalte udviklingsmål, herunder dem, der vedrører menneskerettigheder, demokrati, retsstaten og god regeringsførelse.

6. Kommissionen aflægger rapport om fælles programmering med medlemsstaterne i den midtvejsrevisionsrapport, der omhandles i artikel 17 i forordning (EU) nr. 236/2014 og indarbejder henstillinger i tilfælde, hvor fælles programmering ikke blev opnået fuldt ud.

Artikel 12

Programmering for lande og regioner, der er i krise, har været i krise eller befinder sig i en skrøbelig situation

1. Når der udarbejdes programmeringsdokumenter for lande og regioner, der er i krise, har været i krise, eller befinder sig i en skrøbelig situation eller er udsat for naturkatastrofer, tages der behørigt hensyn til de berørte landes eller regioners sårbarhed, særlige behov og forhold.

Der bør rettes behørig opmærksomhed mod konfliktforebyggelse, statsopbygning, fredsskabelse, forsoning efter en konflikt og genopbygning samt kvinders rolle og børns rettigheder i disse processer.

Hvis partnerlande eller -regioner er direkte involveret i eller berørt af en krise, har været i krise eller befinder sig i en skrøbelig situation, lægges der særlig vægt på at forbedre koordineringen mellem nødhjælp, rehabilitering og udvikling blandt alle relevante aktører for at hjælpe med overgangen fra nødsituation til udviklingsfase.

Programmeringsdokumenter for lande og regioner, der befinder sig i en skrøbelig situation eller udsat for naturkatastrofer, skal omhandle katastrofeberedskab og -forebyggelse og håndtering af konsekvenserne af sådanne katastrofer og skal afhjælpe sårbarheden over for chok samt styrke modstandsdygtigheden.

2. I behørigt begrundede særligt hastende tilfælde, såsom kriser eller umiddelbare trusler mod demokratiet, retsstaten, menneskerettighederne eller de grundlæggende frihedsrettigheder, kan Kommissionen straks vedtage gennemførelsesretsakter i overensstemmelse med den procedure, der er omhandlet i artikel 16, stk. 4, i forordning (EU) nr. 236/2014 med henblik på at underkaste strategidokumenter og flerårige vejledende programmer omhandlet i nærværende forordnings artikel 11 revision.

En sådan revision kan resultere i en specifik og tilpasset strategi, der skal sikre overgangen til udvikling og samarbejde på lang sigt, fremme en bedre koordinering og sikre overgangen fra humanitære instrumenter til udviklingspolitiske instrumenter.

Artikel 13

Programmeringsdokumenter for tematiske programmer

1. I de flerårige vejledende programmer for tematiske programmer fastlægges Unionens strategi for de pågældende temaer og med hensyn til programmet vedrørende globale almene goder og udfordringer for hvert samarbejdsområde de indsatsområder, der er udvalgt med henblik på EU-finansiering, de specifikke mål, de forventede resultater, klare, specifikke og gennemsigtige resultatindikatorer, den internationale situation og de vigtigste partneres aktiviteter og i givet fald bistandsformerne.

Der afsættes eventuelt ressourcer til og foretages en indsatsprioritering for deltagelse i globale initiativer.

De flerårige vejledende programmer for tematiske programmer skal supplere de geografiske programmer og skal være i overensstemmelse med de strategidokumenter, der er omhandlet i artikel 11, stk. 2.

2. I de flerårige vejledende programmer for tematiske programmer angives den samlede vejledende finansielle tildeling pr. samarbejdsområde og pr. indsatsområde. Hvis det er relevant, kan den vejledende finansielle tildeling tage form af en beløbsramme og/eller der er mulighed for ikke at afsætte en del af midlerne til et bestemt formål.

De flerårige vejledende programmer for tematiske programmer underkastes revision om nødvendigt for at sikre effektiv gennemførelse under hensyntagen til midtvejsrevisioner eller ad hoc-revisioner.

Vejledende finansielle tildelinger, prioriteter, specifikke mål, forventede resultater, resultatindikatorer og i givet fald bistandsformer kan også tilpasses som følge af revisioner.

Artikel 14

Programmeringsdokumenter for det panafrikanske program

1. Forberedelse, gennemførelse og revision af programmeringsdokumenterne for det panafrikanske program sker efter principperne om effektiv støtte, jf. artikel 3, stk. 4-8.

Programmeringsdokumenter for det panafrikanske program baseres på en dialog, der involverer alle relevante interessenter, som f.eks. Det Panafrikanske Parlament.

2. I det flerårige vejledende program for det panafrikanske program angives de indsatsområder, der er udvalgt med henblik på finansiering, de specifikke mål, de forventede resultater, klare, specifikke og gennemsigtige resultatindikatorer og i givet fald bistandsformerne.

Det flerårige vejledende program for det panafrikanske program skal stemme overens med geografiske og tematiske programmer.

3. I det flerårige vejledende program for det panafrikanske program angives den samlede vejledende finansielle tildeling pr. aktivitetsområde og pr. indsatsområde. Den vejledende finansielle tildeling kan eventuelt tage form af en beløbsramme.

Det flerårige vejledende program for det panafrikanske program kan om nødvendigt underkastes revision for at imødegå uforudsete udfordringer eller gennemførelsesproblemer samt for at tage hensyn til eventuelle revisioner af det strategiske partnerskab.

Artikel 15

Godkendelse af strategidokumenter og vedtagelse af flerårige vejledende programmer

1. Kommissionen skal godkende de i artikel 11 omhandlede strategidokumenter og skal vedtage de i artikel 11, 13 og 14 omhandlede flerårige vejledende programmer ved hjælp af gennemførelsesretsakter. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesprocedure i artikel 16, stk. 3, i forordning (EU) nr. 236/2014. Denne procedure finder også anvendelse i forbindelse med revisioner, som medfører markante ændringer af strategien eller programmeringen heraf.

2. I behørigt begrundede særligt hastende tilfælde, såsom kriser eller umiddelbare trusler mod demokratiet, retsstaten, menneskerettighederne eller de grundlæggende frihedsrettigheder, kan Kommissionen underkaste de i nærværende forordnings artikel 11 omhandlede strategidokumenter og de i nærværende forordnings artikel 11, 13 og 14 omhandlede flerårige vejledende programmer revision i overensstemmelse med den procedure, der er omhandlet i artikel 16, stk. 4, i forordning (EU) nr. 236/2014.

AFSNIT IV

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 16

Deltagelse af tredjelande, der ellers ikke er støtteberettigede i henhold til denne forordning

I særlige og behørigt begrundede tilfælde, og med forbehold af artikel 2, stk. 3, i denne forordning, for at sikre sammenhæng og effektivitet i EU-finansieringen eller for at fremme regionalt eller tværregionalt samarbejde kan Kommissionen i forbindelse med de flerårige vejledende programmer, jf. nærværende forordnings artikel 15, eller de relevante gennemførelsesforanstaltninger, jf. artikel 2 i forordning (EU) nr. 236/2014, beslutte at udvide adgangen til tiltag til lande og territorier, som ellers ikke er støtteberettigede i henhold til artikel 1 i denne forordning, såfremt det tiltag, der skal gennemføres, har global, regional, tværregional eller grænseoverskridende karakter.

Artikel 17

Delegation af beføjelser til Kommissionen

1. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 18 for at ændre:

a) de oplysninger om samarbejdsområder, der er omhandlet i:

i) artikel 5, stk. 3, jf. bilag I, afsnit A og B

ii) artikel 7, stk. 2, jf. bilag II, afsnit A

iii) artikel 8, stk. 2, jf. bilag II, afsnit B

iv) artikel 9, stk. 3, jf. bilag III, navnlig i forbindelse med opfølgning af topmøder mellem Unionen og Afrika

b) vejledende finansielle tildelinger i henhold til de geografiske programmer og i henhold til det tematiske program vedrørende globale almene goder og udfordringer, jf. bilag IV. Ændringerne må ikke medføre, at det oprindelige beløb reduceres med mere end 5 %, med undtagelse af tildelinger i henhold til bilag IV, punkt 1, litra b).

2. Efter offentliggørelsen af den midtvejsrevisionsrapport, der er nævnt i artikel 17 i forordning (EU) nr. 236/2014, og baseret på anbefalingerne i denne rapport vedtager Kommissionen de delegerede, der er omhandlet i nærværende artikels stk. 1 senest den 31. marts 2018.

Artikel 18

Udøvelse af delegationen

1. Kommissionen tillægges beføjelse til at vedtage delegerede retsakter på de i denne artikel fastlagte betingelser.

2. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, jf. artikel 17, tillægges Kommissionen så længe denne forordning finder anvendelse.

3. Den i artikel 17 omhandlede delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller Rådet. En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i Den Europæiske Unions Tidende eller på et senere tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af delegerede retsakter, der allerede er i kraft.

4. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidigt Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.

5. En delegeret retsakt vedtaget i henhold til artikel 17 træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for en frist på to måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt til Europa-Parlamentet eller Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og Rådet inden udløbet af denne frist begge har informeret Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Fristen forlænges med to måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.

Artikel 19

Udvalg

1. Kommissionen består af et udvalg (»DCI-udvalget«). Dette udvalg er et udvalg som omhandlet i forordning (EU) nr. 182/2011.

2. En observatør fra EIB deltager i DCI-udvalgets arbejde i spørgsmål, der vedrører EIB.

Artikel 20

Finansieringsramme

1. Finansieringsrammen til gennemførelsen af denne forordning for perioden 2014-2020 er på 19 661 639 000 EUR.

De årlige bevillinger godkendes af Europa-Parlamentet og Rådet inden for den flerårige finansielle ramme.

2. De vejledende beløb for perioden 2014-2020, der tildeles de enkelte programmer, som er omhandlet i artikel 5-9, er fastsat i bilag IV.

3. I overensstemmelse med artikel 18, stk. 4, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1288/2013 ⁽¹⁾ afsættes der et vejledende beløb på 1 680 000 000 EUR fra forskellige instrumenter til finansiering af optræden udadtil (instrumentet for udviklingssamarbejde, Det Europæiske Naboskabsinstrument, partnerskabsinstrumentet for samarbejde med tredjelande og instrumentet til førtiltrædelsesbistand) til tiltag vedrørende læringsmobilitet til eller fra partnerlande som defineret i forordning (EU) nr. 1288/2013 og til samarbejde og politisk dialog med myndigheder, institutioner og organisationer fra disse lande.

Bestemmelserne i forordning (EU) nr. 1288/2013 gælder for anvendelsen af disse midler.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1288/2013 af 11. december 2013 »Erasmus+«: EU-programmet for uddannelse, ungdom og idræt og om ophævelse af afgørelse nr. 1719/2006/EF, nr. 1720/2006/EF og nr. 1298/2008/EF (EUT L 347 af 20.12.2013, s. 50).

Midlerne vil blive stillet til rådighed via to flerårige tildelinger, der kun omfatter henholdsvis de første fire år og de resterende tre år. Midlerne vil blive afspejlet i den flerårige vejledende programmering af disse instrumentet efter denne forordning i overensstemmelse med de fastlagte behov og prioriteter i de berørte lande. Tildelingerne kan justeres i tilfælde af større uforudsete omstændigheder eller vigtige politiske ændringer i overensstemmelse med prioriteterne for Unionens optræden udadtil.

4. Midlerne i henhold til denne forordning til tiltag omhandlet i stk. 3 må ikke overstige i alt 707 000 000 EUR. Midlerne trækkes fra de finansielle bevillinger til geografiske programmer, og den forventede regionale fordeling og typen af aktioner specificeres. Midler i henhold til denne forordning med det formål at finansiere tiltag, der er omfattet af forordning (EU) nr. 1288/2013, anvendes til tiltag i partnerlandene, som er omfattet af denne forordning, med særligt fokus på de fattigste lande. De mobilitetstiltag for studerende og undervisere mellem deltagerlande og partnerlande, der er finansieret via midler fra denne forordning, skal fokusere på områder, der er relevante for inklusiv og bæredygtig udvikling i udviklingslandene.

5. Kommissionen medtager i sin årlige rapport om gennemførelsen af denne forordning, som fastsat i artikel 13 i forordning (EU) nr. 236/2014, en liste over alle tiltag omhandlet i stk. 3 i denne artikel, hvis finansiering stammer fra denne forordning, herunder deres overensstemmelse med målene og principperne i artikel 2 og 3 i denne forordning.

Artikel 21

Tjenesten for EU's Optræden Udadtil

Denne forordning skal anvendes i overensstemmelse med afgørelse 2010/427/EU.

Artikel 22

Ikrafttræden

Denne forordning træder i kraft dagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Den anvendes fra den 1. januar 2014 til den 31. december 2020.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Strasbourg, den 11. marts 2014.

På Europa-Parlamentets vegne

M. SCHULZ

Formand

På Rådets vegne

D. KOURKOULAS

Formand

BILAG I

SAMARBEJDSOMRÅDER UNDER GEOGRAFISKE PROGRAMMER

A. FÆLLES SAMARBEJDSOMRÅDER UNDER GEOGRAFISKE PROGRAMMER

Geografiske programmer skal tage udgangspunkt i de samarbejdsområder, som er angivet nedenfor, og som ikke bør betragtes som sektorer. Der vil blive opstillet prioriteter i overensstemmelse med de internationale udviklingspolitiske forpligtelser, som Unionen har indgået, specielt MDG-målene og internationalt aftalte nye udviklingsmål efter 2015, der ændrer eller erstatter MDG-målene, og på basis af en politisk dialog med de enkelte støtteberettigede partnerlande eller --regioner.

I. Menneskerettigheder, demokrati og god regeringsførelse

a) Menneskerettigheder, demokrati og retsstaten

- i) støtte demokratisering og styrke demokratiske institutioner, herunder parlamenternes rolle
- ii) styrke retsstaten og juridiske systemers og beskyttelsessystemers uafhængighed og sikre uhindret og lige adgang til domstolene for alle
- iii) støtte institutionernes gennemsigtige og ansvarlige funktionsmåde og decentralisering; fremme en demokratisk social dialog og andre dialoger om regeringsførelse og menneskerettigheder i de enkelte lande
- iv) fremme mediefrihed, herunder for moderne kommunikationsmidler
- v) fremme politisk pluralisme, beskyttelse af civile, kulturelle, økonomiske, politiske og sociale rettigheder og beskyttelse af personer, der tilhører mindretal og de mest sårbare grupper
- vi) støtte bekæmpelse af enhver form for diskrimination og diskriminerende praksis, bl.a. på grund af race eller etnisk oprindelse, kaste, religion eller tro, køn, kønsidentitet eller seksuel orientering, socialt tilhørsforhold, handicap, sundhedsstatus eller alder
- vii) fremme civilregistrering, navnlig registrering ved fødsel og død.

b) Ligestilling mellem mænd og kvinder, styrkelse af kvinders stilling og lige muligheder for kvinder

- i) fremme lige muligheder for og en rimelig balance mellem mænd og kvinder
- ii) beskytte kvinders og pigers rettigheder, herunder ved hjælp af foranstaltninger mod barneægteskaber og anden skadelig traditionel praksis såsom kønslemlæstelse af piger/kvinder og enhver form for vold mod kvinder og piger samt støtte til ofre for kønsbaseret vold
- iii) fremme kvinders stilling, herunder i deres egenskab af udviklingsaktører og fredsskabere.

c) Offentlig forvaltning på centralt og lokalt niveau

- i) støtte udvikling af den offentlige sektor med henblik på at forbedre en universel og ikkediskriminerende adgang til basale tjenester, navnlig sundhed og uddannelse
- ii) støtte programmer til forbedring af politikformulering, offentlig finansiel forvaltning, herunder indførelse og styrkelse af organer og foranstaltninger til revision, kontrol og bekæmpelse af svig, samt institutionel udvikling, herunder forvaltning af menneskelige ressourcer
- iii) styrke parlamenters tekniske ekspertise, så de kan vurdere og bidrage til formulering af og tilsyn med nationale budgetter, herunder for så vidt angår indenlandske indtægter fra ressourceudvinding og skatteanliggender.

d) Skattepolitik og administration

- i) støtte opbygning eller styrkelse af retfærdige, gennemsigtige, effektive, progressive og bæredygtige indenlandske skattesystemer
- ii) styrke overvågningskapaciteter i udviklingslande i kampen mod skatteunddragelse og ulovlige kapitalstrømme
- iii) støtte navnlig tilsynsorganers, parlamenters og civilsamfundsorganisationers udarbejdelse og offentliggørelse af oplysninger om indsatsen mod skattesvig og effekten heraf

- iv) støtte multilaterale og regionale initiativer om skatteforvaltning og skattereformer
 - v) støtte udviklingslande for at sikre dem en mere effektiv deltagelse i internationale skattesamarbejdsstrukturer og --processer
 - vi) støtte medtagelsen af lande- og projektopdelt indberetning i partnerlandes lovgivning for at forbedre den finansielle gennemsigtighed.
- e) Bekæmpelse af korruption
- i) hjælpe partnerlande med at håndtere alle former for korruption, herunder gennem tilskyndelse, opmærksomhedsskabende tiltag og rapportering
 - ii) øge kontrol- og tilsynsorganers samt domstoles kapacitet.
- f) Civilsamfund og lokale myndigheder
- i) støtte kapacitetsopbygning af civilsamfundsorganisationer for at øge deres synlighed og aktive deltagelse i udviklingsprocessen og for at fremme den politiske, sociale og økonomiske dialog
 - ii) støtte lokale myndigheders kapacitetsopbygning og mobilisere deres ekspertise for at fremme en territorial tilgang til udvikling, herunder decentraliseringsprocesser
 - iii) fremme et gunstigt klima for borgerdeltagelse og civilsamfundets virke.
- g) Fremme og beskyttelse af børns rettigheder
- i) fremme udstedelse af retsdokumenter
 - ii) støtte en rimelig og sund levestandard og sund vækst indtil voksenalderen
 - iii) sikre, at alle ydes en grunduddannelse.

II. Inklusiv og bæredygtig vækst til støtte for menneskelig udvikling

- a) Sundhed, uddannelse, social beskyttelse, beskæftigelse og kultur
- i) støtte sektorreformer, der øger adgangen til grundlæggende sociale tjenester, specielt sundheds- og uddannelsesmæssige tjenester af høj kvalitet med fokus på de tilhørende MDG-mål og på fattiges og marginaliserede og sårbare gruppers adgang til sådanne tjenester
 - ii) styrke lokal kapacitet til imødegåelse af globale, regionale og lokale udfordringer, bl.a. gennem brugen af sektormæssig budgetstøtte med en intensiveret politisk dialog
 - iii) styrke sundhedssystemer, bl.a. ved at håndtere manglen på kvalificeret sundhedspersonale, gennem en retfærdig finansiering af sundhedsvæsenet og mere overkommelige priser på lægemidler og vacciner for fattige
 - iv) fremme fuld og reel gennemførelse af Beijinghandlingsprogrammet og handlingsprogrammet fra den internationale konference om befolkning og udvikling samt resultatet af revisionskonferencerne og i den forbindelse seksuel og reproduktiv sundhed og tilsvarende rettigheder
 - v) sikre en tilstrækkelig forsyning af drikkevand af god kvalitet og til overkommelige priser samt hensigtsmæssige sanitære og hygiejnemæssige forhold
 - vi) forbedre støtten samt lige adgang til gode uddannelser
 - vii) støtte erhvervsuddannelse med henblik på øget beskæftigelsesegnethed og kapacitet til at gennemføre og anvende resultaterne af forskning til fordel for bæredygtig udvikling
 - viii) støtte nationale socialbeskyttelsesordninger og nationale ordninger for social mindstebeskyttelse, herunder socialsikringsystemer for sundheds- og pensionsordninger, med fokus på at reducere ulighed
 - ix) støtte dagsordenen for anstændigt arbejde og fremme dialogen mellem arbejdsmarkedets parter
 - x) fremme interkulturel dialog, kulturel mangfoldighed og respekt for ligestillingen mellem alle kulturer
 - xi) fremme internationalt samarbejde for at stimulere kulturindustriens bidrag til den økonomiske vækst i udviklingslandene for fuldt ud at udnytte dens potentiale i fattigdomsbekæmpelsen, herunder håndtering af spørgsmål som markedsadgang og intellektuelle ejendomsrettigheder.

- b) Erhvervsklima, regional integration og verdensmarkederne
- i) støtte udviklingen af en konkurrencedygtig lokal privat sektor, herunder gennem lokal institutionel og erhvervs-mæssig kapacitetsopbygning
 - ii) støtte udviklingen af lokale produktionssystemer og af lokale virksomheder, herunder grønne virksomheder
 - iii) fremme små og mellemstore virksomheder (SMV'er), mikrovirksomheder og andelsselskaber samt retfærdig handel
 - iv) fremme udviklingen af lokale, indenlandske og regionale markeder, herunder markeder for miljøvenlige varer og tjenester
 - v) støtte reformer på lovgivnings- og forskriftsområdet samt håndhævelsen heraf
 - vi) lette adgangen til erhvervsmæssige og finansielle tjenesteydelser, såsom mikrokredit og opsparing, mikroforsikring og betalingsoverførsel
 - vii) støtte håndhævelsen af internationalt vedtagne arbejdstagerrettigheder
 - viii) etablere og forbedre love og tinglysningskontorer for at beskytte ejendomsrettigheder og intellektuelle ejendomsrettigheder
 - ix) fremme forsknings- og innovationspolitikker, som bidrager til en bæredygtig og inklusiv udvikling
 - x) fremme investeringer, der skaber holdbar beskæftigelse, herunder gennem blandingsmekanismer, med fokus på finansiering af indenlandske selskaber og mobilisering af indenlandsk kapital, specielt på SMV-niveau, samt støtte til udvikling af menneskelige ressourcer
 - xi) forbedre infrastruktur med fuld respekt for sociale og miljømæssige standarder
 - xii) fremme sektorspecifikke tilgange til bæredygtig transport, opfylde partnerlandenes behov, tilvejebringe en sikker og effektiv transport til en overkommelig pris og med færrest mulige negative virkninger for miljøet
 - xiii) samarbejde med den private sektor med henblik på at styrke en socialt ansvarlig og bæredygtig udvikling, fremme virksomheders sociale og miljømæssige ansvar og dialogen mellem arbejdsmarkedets parter
 - xiv) bistå udviklingslandene med handel samt regionale og kontinentale integrationsindsatser samt hjælpe med en harmonisk og gradvis integration i verdensøkonomien
 - xv) støtte en mere generel adgang til informations- og kommunikationsteknologi for at slå bro over IT-kløften.
- c) Bæredygtigt landbrug og fødevare- og ernæringssikkerhed
- i) hjælpe med at opbygge udviklingslandenes modstandsdygtighed mod chok (såsom mangel på ressourcer og forsyninger samt prissvingninger) og håndtere uligheder ved at give fattige bedre adgang til jord, fødevarer, vand, energi og finansiering, uden at miljøet skades
 - ii) støtte bæredygtige landbrugsmetoder og relevant landbrugsforskning og fokusere på små landbrugsbedrifter og indtjeningsmulighederne i landdistrikterne
 - iii) støtte kvinder i landbruget
 - iv) støtte offentlige myndigheders bestræbelser på at fremme socialt og økologisk ansvarlige private investeringer
 - v) støtte strategier for fødevarer sikkerhed med fokus på fødevaretilgængelighed, adgang, infrastruktur, oplagring og ernæring
 - vi) løse fødevarer sikkerhedsproblemer og afhjælpe underernæring gennem basale tiltag i overgangssituationer og skrøbelige situationer
 - vii) støtte landestyret, deltagende, decentraliseret og miljømæssigt bæredygtig territorial udvikling.
- d) Bæredygtig energi
- i) forbedre adgangen til moderne, primært overkommelige, bæredygtige, effektive, rene og vedvarende energitjenester
 - ii) fremme lokale og regionale bæredygtige energiløsninger og en decentraliseret energiproduktion.

- e) Forvaltning af naturressourcer, herunder land, skovbrug og vand, navnlig:
 - i) støtte tilsynsprocesser og -organer og støtte forvaltningsreformer, der fremmer en bæredygtig og gennemsigtig forvaltning, og bevare naturressourcer
 - ii) fremme lige adgang til vand såvel som integreret forvaltning af vandressourcer og forvaltning af afvandingsområder
 - iii) fremme beskyttelse og bæredygtig anvendelse af biodiversitet og økosystemtjenester
 - iv) fremme bæredygtige produktions- og forbrugsmønstre samt en sikker og bæredygtig forvaltning af kemikalier og affald under hensyntagen til deres indvirkning på sundheden.
- f) Klimaændringer og miljø
 - i) fremme brugen af renere teknologier, bæredygtig energi og ressourceeffektivitet med henblik på at opnå en udvikling med lave CO₂-emissioner, samtidig med at miljøstandarderne styrkes
 - ii) forbedre udviklingslandenes modstandsdygtighed over for konsekvenserne af klimaændringer ved at støtte økosystembaseret tilpasning til og afbødning af klimaforandringer samt foranstaltninger til mindske af katastroferisici
 - iii) støtte gennemførelsen af relevante multilaterale miljøaftaler, navnlig styrkelsen af den miljømæssige dimension af den institutionelle ramme for bæredygtig udvikling samt fremme af biodiversitetsbeskyttelsen
 - iv) hjælpe partnerlande med at håndtere udfordringen ved masseflytning og migration på grund af virkningerne af klimaforandringer og genopbygge klimaflytningens indtjeningsmuligheder.

III. Andre områder af betydning for udvikling

- a) Migration og asyl
 - i) støtte en målrettet indsats for fuldt ud at udnytte det indbyrdes forhold mellem migration, mobilitet, beskæftigelse og fattigdomsbekæmpelse, således at migration bliver en positiv kraft for udvikling, og reducere hjerneflugt
 - ii) støtte udviklingslandene i deres vedtagelse af langsigtede politikker for styring af migrationsstrømme, der respekterer menneskerettigheder for migranterne og deres familier og forbedrer deres sociale beskyttelse.
- b) Sammenkobling af humanitær bistand og udviklingssamarbejde
 - i) på mellemlang og lang sigt genopbygge og rehabilitere regioner og lande, der er påvirket af konflikter, såvel som menneskeskabte katastrofer og naturkatastrofer
 - ii) gennemføre foranstaltninger på mellemlang og lang sigt, der tager sigte på at gøre hjemstedsfordrevne selvforsynende og integrere eller reintegrere dem, og sikre en forbindelse mellem nødhjælp, rehabilitering og udvikling.
- c) Modstandsdygtighed og katastroforebyggelse
 - i) i skrøbelige situationer støtte basale tjenester og opbygge legitime, effektive og velfunderede statslige institutioner og et aktivt og organiseret civilsamfund i samarbejde med det pågældende land
 - ii) bidrage til en forebyggelsestilgang over for svagt funderede stater, konflikter, naturkatastrofer og andre former for kriser ved at bistå partnerlandene og de regionale organisationer i deres bestræbelser på at styrke systemer for hurtig varsling, demokratisk forvaltning og opbygning af deres institutioners kapacitet
 - iii) støtte katastroferisikobegrænsning, -beredskab og -forebyggelse samt styringen af konsekvenserne af sådanne katastrofer.
- d) Udvikling og sikkerhed, herunder forebyggelse af konflikter
 - i) håndtere de grundlæggende årsager til konflikter, herunder fattigdom, nedværdigelse, udnyttelse samt ulige fordeling af og adgang til jord og naturressourcer, svag forvaltning, overtrædelse af menneskerettighederne og ulighed mellem kønnene som et middel til at støtte konfliktforebyggelse, konflikthåndtering og fredskonsolidering
 - ii) fremme dialog, medbestemmelse og forsoning for at fremme fred og forebygge vold i overensstemmelse med bedste praksis på internationalt plan
 - iii) fremme samarbejde og politiske reformer inden for sikkerhed og retfærdighed, bekæmpelse af narkotika og andre former for ulovlig handel inklusive menneskehandel, korruption og hvidvaskning af penge.

B. SPECIFIKKE SAMARBEJDSOMRÅDER EFTER REGION

EU-bistanden ydes til støtte for tiltag og sektorspecifikke dialoger, der er forenelige med artikel 5 og dette bilags kapitel A og denne forordnings overordnede formål og anvendelsesområde, mål og almindelige principper. Der tages særligt hensyn til de indsatsområder, som er beskrevet nedenfor, og som afspejler fælles vedtagne strategier.

I. Latinamerika

- a) Fremme social samhørighed, navnlig social inklusion, anstændigt arbejde og lighed, ligestilling mellem mænd og kvinder og styrkelse af kvinders stilling
- b) håndtere spørgsmål vedrørende regeringsførelse og støtte politiske reformer, især inden for følgende områder: socialpolitik, forvaltning af de offentlige finanser og beskatning, sikkerhed (herunder bekæmpelse af narkotika, kriminalitet og korruption), styrkelse af god regeringsførelse, offentlige institutioner på lokalt, nationalt og regionalt plan (bl.a. gennem innovative mekanismer for teknisk samarbejde, f.eks. Teknisk bistand og informationsudveksling (TAIEX) og twinning), beskyttelse af menneskerettigheder, herunder mindretals, oprindelige folks og afrikanske efterkommeres rettigheder, respekt for Den Internationale Arbejdsorganisations (ILO's) grundlæggende arbejdsstandarder, miljø, bekæmpelse af forskelsbehandling, bekæmpelse af seksuel vold, kønsbaseret vold og vold mod børn og bekæmpelse af fremstilling og forbrug af og ulovlig handel med narkotika
- c) støtte et aktivt, organiseret og uafhængigt civilsamfund og styrkelse af arbejdsmarkedsdialogen ved at støtte arbejdsmarkedets parter
- d) styrke den sociale samhørighed, især via oprettelse og styrkelse af bæredygtige socialbeskyttelsesordninger, herunder sociale forsikringer, og via en skattereform og styrke skattesystemernes kapacitet og bekæmpelsen af svig og skatteunddragelse, hvilket bidrager til større lighed og en bedre velstandsfordeling
- e) bistå de latinamerikanske stater med at opfylde deres forpligtelse til at udvise påpasselighed for så vidt angår forebyggelse, efterforskning, retsforfølgning, straf og erstatning samt opmærksomhed i forbindelse med kvindedrab
- f) støtte forskellige processer i den regionale integration og sammenkobling af netinfrastrukturer og samtidig sikre komplementaritet med aktiviteter, der støttes af EIB og andre institutioner
- g) sikre sammenhængen mellem udvikling og sikkerhed
- h) styrke kapaciteten til at sikre universel adgang til basale tjenester af kvalitet, navnlig i sundheds- og uddannelsessektorerne
- i) Støtte politikker på uddannelsesområdet og udviklingen af et fælles latinamerikansk område for videregående uddannelse.
- j) håndtere økonomisk sårbarhed og bidrage til strukturuomlægninger ved at etablere stærke partnerskaber vedrørende åbne og fair handelsforbindelser, produktive investeringer til sikring af flere og bedre arbejdspladser i en grøn og inklusiv økonomi, videnoverførsel og samarbejde om forskning, innovation og teknologi og ved at fremme alle aspekter af bæredygtig og inklusiv vækst med særligt fokus på udfordringerne i forbindelse med migrationsstrømme, fødevarerikkerhed (herunder bæredygtigt landbrug og fiskeri), klimaændringer, bæredygtige energiformer og beskyttelse og styrkelse af biodiversitet og økosystemtjenester, bl.a. vand, jord og skove; støtte til udviklingen af mikrovirksomheder og SMV'er som hovedkilde for inklusiv vækst, udvikling og arbejdspladser; fremme udviklingsbistand til handel for at sikre, at latinamerikanske mikrovirksomheder og SMV'er kan drage nytte af internationale handelsmuligheder; tage hensyn til ændringer af den generelle toldpræferenceordning.
- k) Afbøde de negative virkninger, som udelukkelse fra arrangementet med den generelle toldpræferenceordning vil have på økonomierne i mange af landene i regionen.
- l) Sikre en passende opfølgning på kortsigtede hasteforanstaltninger, som er indført i forbindelse med genopretning efter katastrofer eller kriser, og som gennemføres via andre finansieringsinstrumenter.

II. Sydasien

- 1) En mere demokratisk regeringsførelse
 - a) støtte til demokratiske processer, fremme af en effektiv demokratisk regeringsførelse, styrkelse af offentlige institutioner og organer (også på lokalt plan), støtte til en effektiv decentralisering, omstrukturering af staten og valgprocesser
 - b) støtte til udvikling af et aktivt, organiseret og uafhængigt civilsamfund, herunder medierne, og styrkelse af arbejdsmarkedsdialogen ved at støtte arbejdsmarkedets parter

- c) opbygning og styrkelse af lovlige, effektive og ansvarlige offentlige institutioner, fremme af institutionelle og administrative reformer, god regeringsførelse, bekæmpelse af korruption og forvaltning af de offentlige finanser samt støtte til retsstatsprincippet
 - d) øget beskyttelse af menneskerettighederne, herunder mindretals, migranternes, oprindelige folks og sårbare gruppers rettigheder, bekæmpelse af diskrimination, seksuel vold, kønsbaseret vold og vold mod børn samt menneskehandel
 - e) beskyttelse af menneskerettighederne ved at fremme institutionelle reformer (bl.a. om god regeringsførelse og bekæmpelse af korruption, forvaltning af de offentlige finanser, beskatning og reform af den offentlige administration) og støtte til lovgivningsmæssige, administrative og reguleringsmæssige reformer i overensstemmelse med internationale standarder, navnlig i skrøbelige stater og lande, der er i konflikt eller netop har været i konflikt
- 2) Fremme af social inklusion og menneskelig udvikling i alle dens dimensioner
- a) fremme af social samhørighed, navnlig social inklusion, ordentligt arbejde og lighed, ligestilling mellem mænd og kvinder gennem uddannelses- og sundhedspolitik og andre socialpolitikker
 - b) styrkelse af kapaciteten til at give universel adgang til basale sociale tjenester, især i sundheds- og uddannelsessektorerne; fremme af adgangen til uddannelse for alle for at øge viden, kvalifikationer og beskæftigelsesegnethed på arbejdsmarkedet, herunder i relevant omfang ved at modarbejde ulighed og diskrimination på grund af arbejde og afstamning, især kastediskrimination
 - c) fremme af social beskyttelse og inklusion, ordentligt arbejde og kernearbejdsstandarder, lighed og ligestilling mellem mænd og kvinder gennem uddannelses- og sundhedspolitik og andre socialpolitikker
 - d) fremme af uddannelse af høj kvalitet, erhvervsuddannelse og sundhedstjenester, der er tilgængelige for alle (inkl. piger og kvinder)
 - e) bekæmpelse af kønsbaseret vold, vold på baggrund af afstamning, bortførelser af børn, korruption og organiseret kriminalitet, fremstilling og forbrug af og ulovlig handel med narkotika og andre former for ulovlig handel som led i sikringen af sammenhæng mellem sikkerhed og udvikling
 - f) etablering af udviklingsorienterede partnerskaber vedrørende landbrug, udvikling af den private sektor, handel, investeringer, bistand, migration, forskning, innovation og teknologi og levering af offentlige goder med henblik på fattigdomsreduktion og social inklusion
- 3) Støtte til bæredygtig udvikling, styrke modstandsdygtigheden i de sydasiatiske samfund over for klimaændringer og naturkatastrofer
- a) fremme af bæredygtig og inklusiv vækst og eksistensgrundlag, integreret landdistriktudvikling, bæredygtigt landbrug og skovbrug, fødevarerikkerhed og ernæring
 - b) fremme af bæredygtig anvendelse af naturressourcer og vedvarende energi, beskyttelse af biodiversitet, vandforvaltning og affaldshåndtering og jordbunds- og skovbeskyttelse
 - c) bidrag til bestræbelser på at imødegå klimaændringer ved at støtte tilpasning, modvirkning og foranstaltninger til nedbringelse af katastroferisici
 - d) støtte til indsatsen for at forbedre økonomisk diversificering, konkurrenceevne og handel og udvikling af den private sektor med særligt fokus på mikrovirksomheder og SMV'er og kooperativer
 - e) fremme af bæredygtigt forbrug og bæredygtig fremstilling samt investeringer i rene teknologier, bæredygtige energiformer, transport, bæredygtigt landbrug og fiskeri, beskyttelse og styrkelse af biodiversitet og økosystemtjenester, herunder vand og skove, og skabelse af ordentlige arbejdspladser i den grønne økonomi
 - f) støtte til katastrofeberedskab og langsigtet genopretning efter katastrofer, bl.a. på området fødevarer- og ernæringsikkerhed og hjælp til hjemstedsfordrevne befolkningsgrupper
- 4) Støtte til regional integration og regionalt samarbejde
- a) fremme af regional integration og regionalt samarbejde på en resultatorienteret måde ved at støtte regional integration og dialog, navnlig via Den sydasiatiske Sæmmenslutning for Regionalt Samarbejde og fremme af udviklingsmålene i Istanbulprocessen («Asiens Hjerter»-processen)
 - b) støtte til effektiv grænseforvaltning og grænseoverskridende samarbejde om fremme af bæredygtig økonomisk, social og miljømæssig udvikling i grænseregioner; bekæmpelse af organiseret kriminalitet og fremstilling og forbrug af og ulovlig handel med narkotika
 - c) støtte til regionale initiativer vedrørende de vigtigste overførbare sygdomme; bidrag til forebyggelse og afhjælpning af sundhedsrisici, bl.a. risici, der opstår i kontakten mellem dyr, mennesker og deres forskellige miljøer.

III. Nord- og Sydøstasien

- 1) En mere demokratisk regeringsførelse
 - a) bidrag til demokratisering; opbygning og styrkelse af lovlige, effektive og ansvarlige offentlige institutioner og organer og beskyttelse af menneskerettighederne ved at fremme institutionelle reformer (bl.a. om god regeringsførelse og bekæmpelse af korruption, forvaltning af de offentlige finanser, beskatning og reform af den offentlige administration) og lovgivningsmæssige, administrative og reguleringsmæssige reformer i overensstemmelse med internationale standarder, navnlig i skrøbelige stater og lande, der er i konflikt eller netop har været i konflikt
 - b) øget beskyttelse af menneskerettighederne, herunder mindretals og oprindelige folks rettigheder, fremme af overholdelse af kernearbejdsstandarderne, bekæmpelse af diskrimination, bekæmpelse af seksuel vold, kønsbaseret vold og vold mod børn, herunder børn i væbnede konflikter, og bekæmpelse af menneskehandel
 - c) støtte til Sammenslutningen af Stater i Sydøstasiens (ASEAN's) menneskerettighedsarkitektur, især arbejdet i ASEAN's mellemstatslige menneskerettighedskommission
 - d) opbygning og styrkelse af lovlige, effektive og ansvarlige offentlige institutioner og organer
 - e) støtte til et aktivt, organiseret og uafhængigt civilsamfund og styrkelse af arbejdsmarkedsdialogen ved at støtte arbejdsmarkedets parter
 - f) støtte til regionens indsats for at styrke demokratiet, retsstatsprincippet og borgernes sikkerhed, bl.a. ved reformer af retsvæsenet og sikkerhedssektoren, og fremme af dialog og fredsprocesser mellem etniske grupper og mellem trosretninger
 - g) bekæmpelse af korruption og organiseret kriminalitet, fremstilling og forbrug af og ulovlig handel med narkotika og andre former for ulovlig handel og støtte til effektiv grænseforvaltning og samarbejde på tværs af grænserne for at fremme en bæredygtig økonomisk, social og miljømæssig udvikling i grænseregioner samt støtte til minerydning som led i sikringen af sammenhæng mellem sikkerhed og udvikling.
- 2) Fremme af social inklusion og menneskelig udvikling i alle dens dimensioner
 - a) fremme af social samhørighed, navnlig social inklusion, ordentligt arbejde og lighed og ligestilling mellem mænd og kvinder
 - b) styrkelse af kapaciteten til at give universel adgang til basale sociale tjenester, især i sundheds- og uddannelsessektorerne; fremme af adgangen til uddannelse for alle for at øge viden, kvalifikationer og beskæftigelsesegnethed på arbejdsmarkedet, herunder i relevant omfang ved at modarbejde ulighed og diskrimination på grund af arbejde og afstamning, især kastediskrimination
 - c) etablering af udviklingsorienterede partnerskaber vedrørende landbrug, udvikling af den private sektor, handel, investeringer, bistand, migration, forskning, innovation og teknologi og levering af offentlige goder med henblik på fattigdomsreduktion og social inklusion
 - d) støtte til regionens indsats for forebyggelse og afhjælpning af sundhedsrisici, bl.a. risici, der opstår i kontakten mellem dyr, mennesker og deres forskellige miljøer
 - e) fremme af inklusiv uddannelse og livslang læring (herunder højere uddannelse og erhvervsrettet uddannelse) og forbedring af arbejdsmarkedernes funktion
 - f) fremme af en grønner økonomi og bæredygtig og inklusiv vækst, særlig for så vidt angår landbruget, fødevarer sikkerhed og ernæring, bæredygtig energi og beskyttelse og styrkelse af biodiversitet og økosystemtjenester
 - g) bekæmpelse af kønsbaseret vold og vold på grund af afstamning samt bortførelse af børn som led i sikringen af sammenhæng mellem sikkerhed og udvikling.
- 3) Støtte til bæredygtig udvikling og større modstandsdygtighed i de sydøstasiatiske samfund over for klimaændringer og naturkatastrofer
 - a) støtte til modvirkning af og tilpasning til klimaændringer og fremme af bæredygtigt forbrug og bæredygtig produktion
 - b) støtte til regionen til integrering af klimaændringer i strategierne for bæredygtig udvikling, til udformning af politikker og instrumenter for tilpasning og modvirkning, til tackling af de negative virkninger af klimaændringer og styrkelse af langsigtede samarbejdsinitiativer og til reduktion af sårbarheden over for katastrofer samt til støtte til ASEAN's tværsektorielle ramme for klimaændringer: landbrugets og skovbrugets bidrag til fødevarer sikkerhed

- c) støtte til bæredygtigt forbrug og bæredygtig produktion samt investeringer i rene teknologier, især på regionalt plan, bæredygtige energiformer, transport, bæredygtigt landbrug og fiskeri, beskyttelse og styrkelse af biodiversitet og økosystemtjenester, herunder vand og skove, og skabelse af ordentlige arbejdspladser i den grønne økonomi på baggrund af befolkningsvæksten og de ændrede forbrugerkrav
 - d) sikring af en forbindelse mellem nødhjælp, rehabilitering og udvikling ved en passende opfølgning af kortsigtede hasteforanstaltninger, som er indført i forbindelse med genopretning efter katastrofer og kriser, og som er gennemført med andre finansieringsinstrumenter; støtte til katastrofeberedskab og langsigtet genopretning efter katastrofer, bl.a. inden for fødevarer- og ernæringsikkerhed og bistand til hjemstavnsfordrevne befolkningsgrupper.
- 4) Støtte til regional integration og regionalt samarbejde i Nord- og Sydøstasien
- a) fremme af regional integration og regionalt samarbejde på en resultatorienteret måde gennem støtte til regional integration og dialog
 - b) støtte til ASEAN's socioøkonomiske integration og konnektivitet, herunder gennemførelse af de udviklingsrelaterede mål i ASEAN's Økonomiske Fællesskab, den overordnede plan for ASEAN-konnektivitet og visionen for tiden efter 2015
 - c) fremme af handelsrelateret støtte og udviklingsbistand til handel, bl.a. for at sikre, at mikrovirksomheder og SMV'er kan udnytte de internationale handelsmuligheder
 - d) gearing af finansiering til bæredygtige infrastrukturer og netværk, der fremmer regional integration, social inklusion og samhørighed og bæredygtig vækst og samtidig sikrer komplementaritet med aktiviteter, der støttes af EIB og andre EU-finansieringsinstitutioner, og med andre institutioner på dette område
 - e) fremme af dialog mellem ASEAN-institutionerne og -landene og Unionen
 - f) støtte til regionale initiativer vedrørende de vigtigste overførbare sygdomme; bidrag til forebyggelse og afhjælpning af sundhedsrisici, bl.a. risici, der opstår i kontakten mellem dyr, mennesker og deres forskellige miljøer.

IV. Centralasien

- a) Som overordnede mål bidrag til en bæredygtig og inklusiv økonomisk og social udvikling, social samhørighed og demokrati
- b) støtte til fødevarerikkerhed, adgang til bæredygtig energisikkerhed, vand og sanitet for lokalbefolkningerne; fremme af og støtte til katastrofeberedskab og tilpasning til klimaændringer
- c) støtte til repræsentative og demokratisk valgte parlamenter, fremme af og støtte til god regeringsførelse og demokratiseringsprocesser; forsvarlig forvaltning af offentlige finanser; retsstatsprincippet med velfungerende institutioner og reel respekt for menneskerettigheder og kønsligestilling; støtte til et aktivt, organiseret og uafhængigt civilsamfund og styrkelse af arbejdsmarkedsdialogen ved at støtte arbejdsmarkedets parter
- d) fremme af inklusiv og bæredygtig økonomisk vækst, afhjælpning af sociale og regionale uligheder og støtte til innovation og teknologi, ordentligt arbejde, landbrug og landdistriktudvikling, fremme af økonomisk diversificering ved at støtte mikrovirksomheder og SMV'er og samtidig fremme af udviklingen af en reguleret social markedsøkonomi, åben og fair handel og investering, herunder lovgivningsreformer
- e) støtte til en effektiv grænseforvaltning og et effektivt samarbejde på tværs af grænserne med henblik på at fremme en bæredygtig økonomisk, social og miljømæssig udvikling i grænseregionerne; bekæmpelse af organiseret kriminalitet og alle former for ulovlig handel, herunder bekæmpelse af fremstilling og forbrug af narkotika samt de negative følger heraf, bl.a. hiv/aids, som led i sikringen af sammenhæng mellem sikkerhed og udvikling
- f) fremme af bilateralt og regionalt samarbejde, dialog og integration, bl.a. med lande, der er omfattet af Det Europæiske Naboskabsinstrument og andre EU-instrumenter, for at støtte politiske reformer, bl.a. gennem institutionsopbygning, når det er relevant, teknisk bistand (f.eks. TAIEX), informationsudveksling og venskabsaftaler, og gennem nøgleinvesteringer via passende mekanismer til mobilisering af finansielle midler i uddannelses-, miljø- og energisektorerne, lavedmissionsudvikling/modstandsdygtighed over for klimapåvirkninger
- g) forøgelse af kapaciteten til at give universel adgang til basale sociale tjenester af høj kvalitet, især i sundheds- og uddannelsessektorerne; støtte til adgang for befolkningen, især unge og kvinder, til beskæftigelse, bl.a. ved at støtte en forbedring af almen uddannelse, erhvervsuddannelse og højere uddannelse.

V. Mellemøsten

- a) Behandling af spørgsmål om demokratisering og regeringsførelse (bl.a. på skatteområdet), retsstatsprincippet, menneskerettigheder og kønsligestilling, grundlæggende frihedsrettigheder og politisk lighed med henblik på fremme af politiske reformer, bekæmpelse af korruption samt gennemsigtighed i retsprocessen og opbygning af lovlige, demokratiske, effektive og ansvarlige offentlige institutioner og et aktivt, uafhængigt og organiseret civilsamfund; styrkelse af arbejdsmarkedsdialogen ved at støtte arbejdsmarkedets parter
- b) støtte til civilsamfundet i dets kamp for de grundlæggende frihedsrettigheder, menneskerettighederne og de demokratiske principper
- c) fremme af inklusiv vækst og social samhørighed og udvikling, navnlig jobskabelse, social inklusion, ordentligt arbejde og lighed og ligestilling mellem mænd og kvinder, styrkelse af kapaciteten til at give universel adgang til basale sociale tjenester, navnlig i sundheds- og uddannelsessektorerne, herunder i relevant omfang ved at modarbejde ulighed og diskrimination på grund af arbejde og afstamning, især kastediskrimination
- d) støtte til udviklingen af samfundskulturen, navnlig gennem børns, unges og kvinders uddannelse og deltagelse
- e) fremme af en bæredygtig økonomisk reform og diversificering, åbne og fair handelsforbindelser, udvikling af en reguleret og bæredygtig social markedsøkonomi og produktive og bæredygtige investeringer i hovedsektorerne (såsom energi med fokus på vedvarende energi)
- f) fremme af gode naboskabsforbindelser, regionalt samarbejde og regional dialog og integration, herunder med lande, der er omfattet af Det Europæiske Naboskabsinstrument, og med de Golfstater, der er omfattet af partnerskabsinstrumentet og andre EU-instrumenter, ved at støtte integrationsindsatsen i regionen, eksempelvis på følgende områder: økonomi, energi, vand, transport og flygtninge
- g) fremme af bæredygtig og retfærdig forvaltning af vandressourcer og beskyttelse heraf
- h) supplerende af midler, der anvendes under denne forordning, gennem en sammenhængende indsats og støtte via andre EU-instrumenter og -politikker, som kan have fokus på adgang til EU's indre marked, arbejdskraftens mobilitet og bredere regional integration
- i) bekæmpelse af fremstilling og forbrug af og ulovlig handel med narkotika som led i sikringen af sammenhæng mellem sikkerhed og udvikling
- j) forvaltning af migration og hjælp til fordrevne og flygtninge som led i sikringen af sammenhæng mellem udvikling og migration.

VI. Andre lande

- a) Støtte til konsolideringen af et demokratisk samfund, god regeringsførelse, respekt for menneskerettighederne, kønsligestilling, en stat, der ledes efter retsstatsprincippet og bidrager til regional og kontinental stabilitet og integration; støtte til et aktivt, organiseret og uafhængigt civilsamfund og styrkelse af arbejdsmarkedsdialogen ved at støtte arbejdsmarkedets parter
- b) støtte til den tilpasningsindsats, der følger af etableringen af forskellige frihandelsområder
- c) støtte til bekæmpelsen af fattigdom, ulighed og udstødelse, bl.a. ved at bidrage til opfyldelsen af basale behov i ugunstigt stillede lokalsamfund og ved at fremme social samhørighed og omfordelingspolitikker, der sigter mod at reducere uligheder
- d) styrkelse af kapaciteten til at sikre universel adgang til basale sociale tjenester, navnlig i sundheds- og uddannelsessektorerne
- e) forbedring af leve- og arbejdsforhold med særlig vægt på at fremme ILO's dagsorden for ordentligt arbejde
- f) håndtering af økonomisk sårbarhed og bidrag til strukturomlægninger med vægt på ordentligt arbejde gennem bæredygtig og inklusiv økonomisk vækst og en energieffektiv, lav-CO₂-økonomi baseret på vedvarende energi ved at etablere stærke partnerskaber omkring fair handelsforbindelser, produktive investeringer i flere og bedre job i den grønne og inklusive økonomi, videnoverførsel og samarbejde om forskning, innovation og teknologi og ved at fremme alle aspekter af bæredygtig og inklusiv udvikling med særligt fokus på udfordringerne vedrørende migrationsstrømme, boliger, fødevaresikkerhed (bl.a. bæredygtigt landbrug og fiskeri), klimaændringer, bæredygtige energiformer og beskyttelse og styrkelse af biodiversiteten og økosystemtjenester, herunder vand og jord
- g) behandling af spørgsmål vedrørende seksuel og kønsbaseret vold og sundhedsspørgsmål, herunder hiv/aids og de samfundsmæssige konsekvenser af hiv/aids.

BILAG II

SAMARBEJDSOMRÅDER UNDER TEMATISKE PROGRAMMER

A. PROGRAM VEDRØRENDE GLOBALE OFFENTLIGE GODER OG UDFORDRINGER

Formålet med programmet vedrørende globale offentlige goder og udfordringer er at styrke samarbejdet, udvekslingen af viden og erfaring og kapaciteten i partnerlandene med henblik på at bidrage til fattigdomsudryddelse, social samhørighed og bæredygtig udvikling. Programmet skal tage udgangspunkt i følgende samarbejdsområder, og der skal sikres størst mulig synergi mellem dem under hensyn til deres tætte indbyrdes forbindelse.

I. Miljø og klimaændringer

- a) Bidrag til den eksterne dimension af Unionens miljø- og klimapolitikker under fuld overholdelse af princippet om udviklingsvenlig politikkoherens og andre principper i TEUF
- b) en målrettet indsats for at hjælpe udviklingslandene med at nå årtusindudviklingsmålene eller en senere ramme, som Unionen og medlemsstaterne aftaler, vedrørende bæredygtig udnyttelse af naturressourcer og miljømæssig bæredygtighed
- c) gennemførelse af Unionens initiativer og forpligtelser, der er indgået på internationalt og regionalt plan og/eller har grænseoverskridende karakter, især på klimaområdet gennem fremme af klimaresistente lav-CO₂-strategier med hovedvægt på strategier til fremme af biodiversitet, beskyttelse af økosystemer og naturressourcer, bæredygtig forvaltning omfattende have, landjord, vand, fiskeri og skove (f.eks. via mekanismer såsom FLEGT), bekæmpelse af ørkendannelse, integreret forvaltning af vandressourcer, forsvarlig forvaltning af kemikalier og affald, ressourceeffektivitet og grøn økonomi
- d) øget integrering og mainstreaming af klima- og miljømål i EU-udviklingssamarbejdet gennem støtte til metodologisk og forskningsmæssigt arbejde, der gennemføres vedrørende, i og af udviklingslande, bl.a. overvågnings-, rapporterings- og kontrolmekanismer, kortlægning af økosystemer, vurdering og værdiansættelse, styrkelse af miljøekspertisen og fremme af innovative tiltag og politikkoherens
- e) styrkelse af miljøforvaltningen og støtte til den internationale politikudvikling for at forbedre sammenhængen og effektiviteten i global styring af den bæredygtige udvikling, ved at støtte regional og international miljøovervågning og --vurdering og ved at fremme effektive foranstaltninger til efterlevelse og håndhævelse i udviklingslandene af multilaterale miljøaftaler
- f) integrering af både katastroferisikoforvaltning og tilpasning til klimaændringer i udviklingsplanlægning og -investeringer og fremme af gennemførelsen af strategier, der sigter mod at nedbringe katastroferisikoen, såsom økosystembeskyttelse og genoprettelse af vådområder
- g) anerkendelse af den afgørende rolle, som landbrug og husdyrhold spiller i klimaændringspolitikkerne ved at fremme små landbrugsbedrifter og husdyrbrug som selvstændige tilpasnings- og modvirkningsstrategier i Syd på grund af deres bæredygtige udnyttelse af naturressourcer såsom vand og græsarealer.

II. Bæredygtig energi

- a) Fremme af adgangen til pålidelige, sikre, billige, klimavenlige og bæredygtige energitjenester som en vigtig drivkraft for udryddelse af fattigdom og sikring af inklusiv vækst og udvikling, med særlig vægt på udnyttelsen af lokale og regionale vedvarende energikilder og på at sikre adgang for fattige i fjernliggende regioner
- b) fremme af anvendelsen af vedvarende energiteknologier, navnlig decentrale tilgange, samt energieffektivitet og fremme af bæredygtige lavemissionsudviklingsstrategier
- c) fremme af energisikkerhed for partnerlande og lokalsamfund gennem, f.eks. diversificering af energikilder og -ruter under hensyntagen til prisvolatilitet og muligheden for emissionsreduktion, forbedring af markederne og fremme af sammenkobling af energinet, navnlig elektricitetsnet, samt handel.

III. Menneskelig udvikling, herunder ordentligt arbejde, social retfærdighed og kultur**a) Sundhed**

- i) forbedring af folkesundheden og trivslen i udviklingslandene gennem støttende inklusiv og universel adgang til og lige fordeling af grundlæggende folkesundhedsfaciliteter af god kvalitet, varer og tjenesteydelser med en sammenhængende sundhedspleje fra forebyggelse til efterbehandling og med særlig vægt på behovene hos handicappede og sårbare grupper
- ii) støtte til og udformning af den politiske dagsorden for globale initiativer med direkte og væsentlige fordele for partnerlandene under hensyntagen til resultatorientering, bistandseffektivitet og konsekvenserne for sundhedssystemerne, herunder støtte, der skal sætte partnerlandene bedre i stand til at engagere sig i disse initiativer
- iii) støtte til specifikke initiativer, især på regionalt og globalt plan, som styrker sundhedssystemer og hjælper landene med at udvikle og gennemføre forsvarlige, videnbaserede og bæredygtige nationale sundhedspolitikker, og på prioritetsområder såsom børns og mødres sundhed, herunder vaccination og indsats mod globale sundhedstrusler (f. eks. hiv/aids, tuberkulose og malaria samt andre fattigdomsrelaterede og oversete sygdomme)
- iv) fremme af fuld og reel gennemførelse af Beijinghandlingsprogrammet og handlingsprogrammet fra den internationale konference om befolkning og udvikling samt resultatet af revisionskonferencerne og i den forbindelse seksuel og reproduktiv sundhed og tilsvarende rettigheder
- v) fremme, levering og udvidelse af absolut nødvendige serviceydelser og psykologisk bistand til voldsofre, især kvinder og børn.

b) Uddannelse, viden og kvalifikationer

- i) støtte til opnåelsen af internationalt vedtagne mål inden for uddannelse gennem globale initiativer og partnerskaber med særlig vægt på fremme af viden, kvalifikationer og værdier med henblik på bæredygtig og inklusiv udvikling
- ii) tilskyndelse til udveksling af erfaring, god praksis og innovation på grundlag af en afbalanceret tilgang til udvikling af uddannelsessystemer
- iii) bedre lige adgang til og kvalitet af uddannelse, navnlig for mennesker, der tilhører sårbare grupper, migranter, kvinder og piger, personer, der tilhører religiøse mindretal, handicappede, mennesker, der lever under skrøbelige forhold og i de lande, der er længst fra at have opfyldt de globale mål, samt forbedring af fuldførelsesprocenten på grunduddannelsesniveaue og forøgelse af antallet af elever, der går videre til sekundæruddannelsens første trin.

c) Ligestilling mellem mænd og kvinder, styrkelse af kvinders stilling og beskyttelse af kvinders og pigers rettigheder

- i) støtte til programmer på nationalt, regionalt og lokalt plan til fremme af kvinders og pigers økonomiske og sociale stilling, lederskab og deltagelse i det politiske liv
- ii) støtte til nationale, regionale og globale initiativer, der fremmer integreringen af ligestilling mellem kønnene og styrkelsen af kvinders og pigers stilling i politikker, programmer og budgetter, herunder i internationale, regionale og nationale udviklingsrammer og i dagsordenen for bistandseffektivitet; hjælp til at udrydde kønsdiskriminerende kønsselektion
- iii) håndtering af spørgsmål vedrørende seksuel og kønsbaseret vold og støtte til ofre for denne vold.

d) Børn og unge

- i) bekæmpelse af handel med og alle former for vold og overgreb mod børn samt alle former for børnearbejde, bekæmpelse af barneægteskaber og fremme af politikker, der tager hensyn til børns og unges særlige sårbarhed og potentiale, beskyttelse af deres rettigheder, herunder registrering ved fødslen, og interesser, uddannelse, sundhed og indkomstmuligheder, navnlig gennem deltagelse og myndiggørelse
- ii) styrkelse af udviklingslandes fokus på og kapacitet med hensyn til at udvikle politikker, der gavner børn og unge og fremmer børns og unges rolle som udviklingsaktører
- iii) støtte til udviklingen af konkrete strategier og indgreb med henblik på at håndtere særlige problemer og udfordringer, der vedrører børn og unge, navnlig inden for sundhed, uddannelse og beskæftigelse, idet der i alle former for relevante tiltag tages hensyn til deres tarv.

- e) Ikkeforskelsbehandling
 - i) støtte til lokale, regionale, nationale og globale initiativer til fremme af ikkeforskelsbehandling på grundlag af køn, kønsidentitet, race eller etnisk oprindelse, kaste, religion eller tro, handicap, sygdom, alder og seksuel orientering gennem udvikling af politikker, planer og budgetter samt udveksling af god praksis og ekspertise
 - ii) sikring af en bredere dialog om ikkeforskelsbehandling og beskyttelse af menneskerettighedsforkæmpere.
- f) Beskæftigelse, kvalifikation, socialsikring og social inklusion
 - i) støtte til produktiv, ordentlig beskæftigelse, navnlig gennem støtte til forsvarlige beskæftigelsespolitikker og --strategier, erhvervsuddannelser, der sikrer en beskæftigelsesegnet arbejdsstyrke, som matcher det lokale arbejdsmarkeds behov og perspektiver, arbejdsvilkår, bl.a. i den uformelle økonomi, fremme af ordentligt arbejde på grundlag af ILO-arbejdsstandarder, herunder bekæmpelse af børnearbejde, og dialogen mellem arbejdsmarkedets parter og fremme af arbejdskraftmobilitet under overholdelse og fremme af migranternes rettigheder
 - ii) styrkelse af den sociale samhørighed, især via oprettelse og styrkelse af bæredygtige socialsikringsordninger, herunder socialsikringsordninger for de fattige, og via en skattereform, styrkelse af skattesystemernes kapacitet og kampen mod svig og skatteunddragelse, så der bidrages til større lighed og en bedre velstandsfordeling
 - iii) styrkelse af social inklusion og ligestilling mellem mænd og kvinder via samarbejde om lige adgang til basale ydelser, beskæftigelse for alle, styrkelse af bestemte gruppers stilling og respekt for deres rettigheder, navnlig migranter, børn og unge, handicappede, kvinder, oprindelige folk og mennesker, der tilhører mindretal, for at sikre, at disse grupper kan og vil deltage i samfundet og få gavn af den øgede velstand og kulturelle diversitet.
- g) Vækst, beskæftigelse og inddragelse af den private sektor
 - i) fremme af tiltag, der skaber flere og bedre arbejdspladser, gennem udvikling af konkurrenceevnen og lokale mikro-virksomheders og SMV'ers robusthed og deres integration i den lokale, regionale og globale økonomi, og dermed bistand til udviklingslandenes integration i regionale og multilaterale handelssystemer
 - ii) udvikling af lokale håndværk, der tjener til at bevare den lokale kulturarv
 - iii) udvikling af en samfundsmæssigt og økologisk ansvarlig lokal privat sektor og forbedring af erhvervsklimaet
 - iv) fremme af effektive økonomiske politikker, der støtter udviklingen af den lokale økonomi og de lokale virksomheder, i retning af en grøn og inklusiv økonomi, ressourceeffektivitet og bæredygtige forbrugs- og produktionsprocesser
 - v) fremme af brugen af elektronisk kommunikation til støtte for vækst til fordel for de fattige på tværs af alle sektorer for at slå bro over den digitale kløft mellem udviklingslandene og de industrialiserede lande og internt i udviklingslandene, sikre hensigtsmæssige politiske og reguleringsmæssige rammer på området og fremme af udviklingen af den nødvendige infrastruktur og anvendelsen af tjenester og applikationer baseret på informations- og kommunikationsteknologi
 - vi) fremme af finansiell inklusion ved at befordre adgang til og effektiv brug af finansielle tjenesteydelser, såsom mikrokreditter og -opsparinger, mikroforsikring og betalingsoverførsler, for mikrovirksomheder og SMV'er og husholdninger, navnlig dårligt stillede og sårbare grupper.
- h) Kultur
 - i) fremme af interkulturel dialog, kulturel mangfoldighed og respekt for ligestillingen mellem alle kulturer
 - ii) fremme af internationalt samarbejde for at stimulere kulturindustriens bidrag til den økonomiske vækst i udviklingslandene for fuldt ud at udnytte dens potentiale i fattigdomsbekæmpelsen, herunder håndtering af spørgsmål som markedsadgang og intellektuelle ejendomsrettigheder
 - iii) fremme af respekten for oprindelige folks og mindretals sociale, kulturelle og åndelige værdier for at bidrage til social lighed og retfærdighed i multietniske samfund i overensstemmelse med de universelle menneskerettigheder, der gælder for alle, herunder oprindelige folk og mindretal
 - iv) støtte til kulturen som en lovende økonomisk sektor for udvikling og vækst.

IV. Fødevarer- og ernæringsikkerhed og bæredygtigt landbrug

Samarbejde på dette område skal styrke samarbejdet, udvekslingen af viden og erfaring og partnerlandenes kapacitet inden for fødevarer- og ernæringsikkerhedens fire søjler med en kønssensitiv tilgang: tilgængelighed af fødevarer (produktion), adgang (herunder jord, infrastruktur til transport af fødevarer fra overskuds- til underskudsområder, markeder, oprettelse af indenlandske fødevarereserver, sikkerhedsnet) udnyttelse (ernæringsmæssige tiltag på socialt bevidste måder) og stabilitet under hensyn til fairtrade og med prioritering af fem aspekter: små landbrugsbedrifter og husdyrhold, fødevarerforarbejdning for at skabe merværdi, god regeringsførelse, regional integration og bistandsmekanismer for sårbare befolkningsgrupper ved:

- a) fremme af udviklingen af bæredygtige små landbrugsbedrifter og husdyrhold gennem en økosystembaseret, kulstof-fattig og klimaresistent sikker adgang til teknologi (herunder informations- og kommunikationsteknologier) gennem anerkendelse, fremme og styrkelse af lokale og selvstændige tilpasningsstrategier for så vidt angår klimaændringer og gennem konsulenttjenester og tekniske tjenester, ordninger for udvikling af landdistrikter, produktive og ansvarlige investeringsforanstaltninger i overensstemmelse med de internationale retningslinjer, bæredygtig forvaltning af land- og naturressourcer, beskyttelse af jordrettighederne for befolkningen under forskellig form og lokalbefolkningernes adgang til jord, beskyttelse af den genetiske diversitet i et erhvervsvenligt klima
- b) støtte til en miljøvenlig og socialt ansvarlig udformning af politikker og forvaltning inden for de relevante sektorer, offentlige og ikkeoffentlige aktørers rolle i forbindelse med reguleringen heraf og udnyttelsen af almene goder, den organisatoriske kapacitet, erhvervsorganisationer og institutioner
- c) styrkelse af fødevarer- og ernæringsikkerheden gennem passende politikker, bl.a. beskyttelse af biodiversitet og økosystemtjenester, klimatilpasningspolitikker, informationssystemer, kriseforebyggelse og krisestyring samt ernæringsstrategier, der er målrettet udsatte befolkningsgrupper, og som mobiliserer de nødvendige ressourcer for at iværksætte basale tiltag, der kan forhindre langt de fleste tilfælde af underernæring
- d) støtte til en sikker og bæredygtig praksis i hele fødevarer- og foderforsyningskæden.

V. Migration og asyl

Formålet med samarbejde på dette område er at styrke den politiske dialog, samarbejdet, udvekslingen af viden og erfaring og kapaciteten i partnerlandene, hos civilsamfundsorganisationer og lokale myndigheder med henblik på at støtte menneskets mobilitet som et positivt element i den menneskelige udvikling. Samarbejde på dette område, der tager udgangspunkt i en rettighedsbaseret tilgang, der omfatter samtlige, herunder civile og politiske eller økonomiske, sociale og kulturelle menneskerettigheder, skal imødegå udfordringerne fra migrationsstrømmene, navnlig Syd-Syd-migration, situationen for sårbare migranter, som f.eks. uledsagede mindreårige, ofre for menneskehandel, asylansøgere og indvandrerkvinder, samt forholdene for børn, kvinder og familier, der er efterladt i oprindelseslandet ved:

- a) fremme af migrationsstyring på alle niveauer med særligt fokus på de sociale og økonomiske følger af migration og anerkendelse af den centrale rolle, som civilsamfundsorganisationerne, herunder diasporasamfundene, og de lokale myndigheder indtager med hensyn til at håndtere migration som en væsentlig komponent af udviklingsstrategien
- b) sikring af en bedre styring af alle de aspekter, der er forbundet med migrationsstrømme, herunder gennem forbedrede kapaciteter hos regeringerne og andre relevante aktører i partnerlandene på områder som: lovlig migration og mobilitet, forebyggelse af ulovlig migration, organiseret menneskesmugling og menneskehandel; fremme af ulovlige migranternes varige tilbagevenden og støtte til frivillig tilbagevenden og reintegration; integreret grænseforvaltningskapacitet samt international beskyttelse og asyl
- c) maksimering af den virkning, som personers øgede regionale og globale mobilitet, og navnlig veltilrettelagt arbejdstagermigration, har på udviklingen, forbedring af integrationen af migranter i bestemmelseslandene, fremme og beskyttelse af migranter og deres familier via støtte til udformning og gennemførelse af robuste regionale og nationale migrations- og asylopolitikker ved at integrere migrationsaspektet i andre regionale og nationale politikker og gennem støtte til deltagelsen af migrantorganisationer og lokale myndigheder i politikudformningen og i overvågningen af gennemførelsesprocesserne for disse politikker
- d) fremme af en fælles forståelse for sammenhængen mellem udvikling og migration, bl.a. de sociale og økonomiske konsekvenser af statslige politikker på migrations- og asylområdet eller på andre områder
- e) forbedring af asyl- og modtagelseskapaciteten i partnerlandene.

Samarbejde på dette område vil blive forvaltet i overensstemmelse med asyl-, migrations- og integrationsfonden og fonden for intern sikkerhed, samtidig med at der udvises fuld respekt for princippet om udviklingsvenlig politikkoherens.

B. PROGRAM VEDRØRENDE CIVILSAMFUNDSORGANISATIONER OG LOKALE MYNDIGHEDER

I overensstemmelse med konklusionerne fra Kommissionens strukturerede dialoginitiativ og Unionens støtte til menneskerettigheder, demokrati og god regeringsførelse er formålet med dette program at styrke civilsamfundsorganisationer og lokale myndigheder i partnerlande og, hvis det fastsættes i denne forordning, i Unionen samt i kandidatlande og potentielle kandidatlande. Det sigter mod at fremme et gunstigt klima for borgerdeltagelse og civilsamfundets virke samt for samarbejde, udveksling af viden og erfaring samt kapacitet hos civilsamfundsorganisationer og lokale myndigheder i partnerlandene til støtte for internationalt vedtagne udviklingsmål.

I denne forordning forstås ved »civilsamfundsorganisationer« ikkestatslige, almennyttige aktører, som handler på et uafhængigt og ansvarligt grundlag og omfatter: ikkestatslige organisationer, organisationer, der repræsenterer oprindelige folk, organisationer, der repræsenterer nationale og/eller etniske mindretal, diasporaorganisationer, migrantorganisationer i partnerlande, lokale erhvervssammenslutninger og borgergrupper, kooperativer, arbejdsgiverforeninger og fagforeninger (arbejdsmarkedets parter), økonomiske og sociale interesseorganisationer, organisationer, der bekæmper korruption og bedrageri og fremmer god regeringsførelse, borgerrettighedsorganisationer og organisationer, der bekæmper diskrimination, lokale organisationer (herunder netværk) inden for decentralt regionalt samarbejde og decentral regional integration, forbrugerorganisationer, kvinde- og ungdomsorganisationer, organisationer inden for miljø, undervisning, kultur, forskning og videnskab, universiteter, kirker og religiøse sammenslutninger og trossamfund, medierne og alle ikkestatslige sammenslutninger og uafhængige stiftelser, herunder uafhængige politiske stiftelser, der sandsynligvis kan bidrage til opfyldelsen af denne forordnings mål.

I denne forordning omfatter »lokale myndigheder« mange forskellige dele af den offentlige forvaltning på subnationalt niveau, dvs. kommuner, lokalsamfund, distrikter, amter, provinser, regioner osv.

Dette program bidrager til at:

- a) skabe et inklusivt og styrket samfund i partnerlandene gennem stærkere civilsamfundsorganisationer og lokale myndigheder og levering af grundlæggende tjenesteydelser til befolkningsgrupper i nød
- b) øge bevidstheden i Europa om udviklingsspørgsmål og mobilisere aktiv støtte i Unionen, kandidatlande og potentielle kandidatlande med henblik på at nedbringe fattigdom og sikre bæredygtige udviklingsstrategier i partnerlandene
- c) styrke kapaciteten i Europas og de sydlige civilsamfunds og lokale myndigheders netværk, platforme og alliancer for at sikre en konkret og løbende politisk dialog på udviklingsområdet og fremme demokratisk forvaltning.

Mulige aktiviteter, der kan støttes via dette program:

- a) tiltag i partnerlande til støtte for udsatte og marginaliserede grupper gennem tilvejebringelse af basale tjenester, som leveres via civilsamfundsorganisationer og lokale myndigheder
- b) kapacitetsudvikling hos de aktører, som indsatsen er rettet mod, som supplement til den støtte, der ydes inden for rammerne af det nationale program, med henblik på at:
 - i) skabe et gunstigt miljø for borgernes deltagelse og civilsamfundets foranstaltninger og civilsamfundsorganisationers kapacitet til at tage effektiv del i udformningen af politikker og i overvågningen af politikgen gennemførelsesprocesserne
 - ii) fremme en forbedret dialog og et bedre samspil mellem civilsamfundsorganisationer, lokale myndigheder, staten og andre udviklingsaktører i forbindelse med udvikling
 - iii) styrke lokale myndigheders kapacitet til at deltage effektivt i udviklingsprocessen i anerkendelse af deres særlige rolle og særlige karakter.
- c) forbedring af borgernes viden om udviklingsspørgsmål, realisering af borgernes mulighed for at blive aktive og ansvarlige borgere og fremme af formel og uformel udviklingsorienteret uddannelse i Unionen, i kandidatlande og potentielle kandidatlande for at forankre udviklingspolitikken i samfundet, mobilisere større opbakning i offentligheden til indsatsen mod fattigdom og til at sikre mere rimelige forbindelser mellem udviklede lande og udviklingslande, øge bevidstheden om de problemstillinger og vanskeligheder, som udviklingslandene og deres befolkninger står over for, og fremme retten til en udviklingsproces, hvor alle menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder kan virkeliggøres i fuldt omfang, og globaliseringens sociale dimension
- d) koordinering, kapacitetsudvikling og institutionel styrkelse af civilsamfundets og lokale myndigheders netværk inden for deres organisationer og mellem forskellige typer aktører, som deltager i den offentlige udviklingsdebat, samt koordinering, kapacitetsudvikling og institutionel styrkelse af de sydlige netværk mellem civilsamfundsorganisationer og lokale myndigheder og paraplyorganisationer.

BILAG III

SAMARBEJDSOMRÅDER UNDER DET PANAFRIKANSKE PROGRAM

Det panafrikanske program skal støtte målene og de almindelige principper i det strategiske partnerskab mellem Afrika og Unionen. Det skal fremme principperne i et menneskecentreret partnerskab, hvor »Afrika behandles som en helhed«, og sammenhængen mellem det regionale og det kontinentale plan. Det fokuserer på aktiviteter af tværregional, kontinental eller global karakter i og med Afrika og støtter initiativer taget af Afrika og EU i fællesskab på den globale scene. Programmet skal navnlig yde støtte til følgende områder af partnerskabet:

- a) fred og sikkerhed
 - b) demokratisk regeringsførelse og menneskerettigheder
 - c) handel, regional integration og infrastrukturer (herunder råvarer)
 - d) årtusindudviklingsmålene og nye internationalt vedtagne udviklingsmål efter 2015
 - e) energi
 - f) klimaændringer og miljø
 - g) migration, mobilitet og beskæftigelse
 - h) videnskab, informationssamfundet og rumfart
 - i) tværgående spørgsmål.
-

BILAG IV

VEJLEDENDE FINANSIEL TILDELING FOR PERIODEN 2014-2020

	(monetære tal i mio. EUR)
I alt	19 662
1) Geografiske programmer	11 809 ⁽¹⁾
a) Pr. geografisk område	
i) Latinamerika	2 500
ii) Sydasien	3 813
iii) Nord- og Sydøstasien	2 870
iv) Centralasien	1 072
v) Mellemøsten	545
vi) Andre lande	251
b) Pr. samarbejdsområde	
i) Menneskerettigheder, demokrati og god regeringsførelse	mindst 15 %
ii) Inklusiv og bæredygtig vækst til støtte for menneskelig udvikling	mindst 45 %
2) Tematiske programmer	7 008
a) Globale offentlige goder og udfordringer	5 101
i) Miljø og klimaændringer ⁽²⁾	27 %
ii) Bæredygtig energi	12 %
iii) Menneskelig udvikling, herunder ordentligt arbejde social retfærdighed og kultur	25 %
fordelt på følgende måde:	
— Sundhed	Mindst 40 %
— Uddannelse, viden og færdigheder	Mindst 17,5 %
— Ligestilling mellem mænd og kvinder, styrkelse af kvinders stilling og beskyttelse af kvinders og pigers rettigheder; børn og unge, ikkeforskelsbehandling; beskæftigelse, kvalifikationer, socialsikring og social inklusion; vækst, beskæftigelse og inddragelse af den private sektor, kultur	Mindst 27,5 %
iv) Fødevare- og ernæringssikkerhed og bæredygtigt landbrug	29 %
v) Migration og asyl	7 %
Mindst 50 % af midlerne vil inden anvendelsen af de markører, som er baseret på OECD-metoden (Riomarkørerne), blive afsat til klima- og miljørelaterede mål.	
b) Civilsamfundsorganisationer og lokale myndigheder	1 907
3) Det panafrikanske program	845

⁽¹⁾ Heraf 758 mio. EUR ufordelte midler.

⁽²⁾ Midlerne vil i princippet blive ligeligt fordelt mellem miljø og klimaændringer.

Europa-Kommissionens erklæring om den strategiske dialog med Europa-Parlamentet ⁽¹⁾

Europa-Kommissionen vil på grundlag af artikel 14 i TEU føre en strategisk dialog med Europa-Parlamentet forud for programmeringen inden for rammerne af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 233/2014 af 11. marts 2014 om oprettelse af et instrument til finansiering af udviklingssamarbejde for perioden 2014-2020 og om nødvendigt efter en indledende høring af de relevante modtagere. Europa-Kommissionen vil forelægge Europa-Parlamentet de relevante foreliggende programmeringsdokumenter med angivelse af de vejledende bevillinger pr. land/region og, inden for et land/en region, prioriteter, forventede resultater og de vejledende bevillinger pr. prioritet til geografiske programmer samt valg af bistandsmetoder (*). Europa-Kommissionen vil forelægge Europa-Parlamentet de relevante foreliggende programmeringsdokumenter med angivelse af tematiske prioriteter, forventede resultater, valg af bistandsmetoder (*) og de finansielle bevillinger, der er afsat til sådanne prioriteter i de tematiske programmer. Europa-Kommissionen vil tage hensyn til Europa-Parlamentets holdning til spørgsmålet.

Europa-Kommissionen vil føre en strategisk dialog med Europa-Parlamentet i forbindelse med udarbejdelsen af midtvejsrevisionen og forud for enhver væsentlig revision af programmeringsdokumenterne i forordningens gyldighedsperiode.

Europa-Kommissionen vil på Europa-Parlamentets anmodning redegøre for, på hvilke punkter der er taget hensyn til Europa-Parlamentets bemærkninger i forbindelse med programmeringsdokumenterne og enhver anden opfølgning på den strategiske dialog.

⁽¹⁾ Europa-Kommissionen vil være repræsenteret af den ansvarlige kommissær.

(*) Hvis relevant.

Erklæring fra Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen om artikel 5, stk. 2, litra b), nr. ii), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 233/2014 af 11. marts 2014 om oprettelse af et instrument til finansiering af udviklingssamarbejde for perioden 2014-2020

Med hensyn til anvendelsen af artikel 5, stk. 2, litra b), nr. ii), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 233/2014 af 11. marts 2014 om oprettelse af et instrument til finansiering af udviklingssamarbejde for perioden 2014-2020 betragtes følgende lande på tidspunktet, hvor denne forordning træder i kraft, som lande, der undtagelsesvis kan deltage i bilateralt samarbejde, herunder med henblik på udfasningen af udviklingsbistanden: Cuba, Colombia, Ecuador, Peru og Sydafrika.

Europa-Kommissionens erklæring om artikel 5 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 233/2014 af 11. marts 2014 om oprettelse af et instrument til finansiering af udviklingssamarbejde for perioden 2014-2020

Europa-Kommissionen vil indhente Europa-Parlamentets synspunkter, inden den ændrer anvendelsen af artikel 5, stk. 2, litra b), nr. ii), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 233/2014 af 11. marts 2014 om oprettelse af et instrument til finansiering af udviklingssamarbejde for perioden 2014-2020.

Europa-Kommissionens erklæring om bevillinger til basale ydelser

Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 233/2014 af 11. marts 2014 om oprettelse af et instrument til finansiering af udviklingssamarbejde for perioden 2014-2020 bør sætte Unionen i stand til at bidrage til opfyldelsen af den fælles EU-forpligtelse til at yde fortsat støtte til menneskelig udvikling for at forbedre menneskers levevilkår i overensstemmelse med årtusindudviklingsmålene. Mindst 20 % af den bistand, der bevilges i henhold til forordningen, vil gå til basale sociale ydelser, navnlig på sundheds- og uddannelsesområdet, og til grundskoleuddannelse, idet det anerkendes, at der er behov for en vis form for fleksibilitet, især hvis der er tale om særlig bistand. Oplysninger om efterlevelsen af denne erklæring vil fremgå af den årlige rapport, der er omhandlet i artikel 13 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 236/2014 af 11. marts 2014 om fælles regler og procedurer for gennemførelse af instrumenterne for Unionens optræden udadtil.

Europa-Parlamentets erklæring om suspension af bistand, der ydes i henhold til finansieringsinstrumenterne

Europa-Parlamentet gør opmærksom på, at Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 233/2014 af 11. marts 2014 om oprettelse af et instrument til finansiering af udviklingssamarbejde for perioden 2014-2020, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 232/2014 af 11. marts 2014 om et europæisk naboskabsinstrument, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 234/2014 af 11. marts 2014 om oprettelse af et partnerskabsinstrument for samarbejde med tredjelande og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 231/2014 af 11. marts 2014 om et instrument til førtiltrædelsesbistand (IPA II) ikke indeholder nogen eksplicit henvisning til muligheden for at suspendere bistand, i tilfælde af at modtagerlandet ikke overholder de grundlæggende principper i det pågældende instrument, særlig principperne om demokrati, retsstaten og respekten for menneskerettighederne.

Det er Europa-Parlamentets opfattelse, at en suspension af den bistand, der ydes i henhold til disse instrumenter, kan ændre den overordnede finansieringsordning, der er aftalt som led i den almindelige lovgivningsprocedure. Som medlovgiver og part i budgetmyndigheden har Europa-Parlamentet derfor i den forbindelse ret til at udøve sine beføjelser fuldt ud, såfremt der træffes en sådan afgørelse.
